Regd No. N. 45 / M. 3813

వెల ఒక అణా

102 848

గోలకొండపత్రిక

★ హిట్లరు, మాలటోవుగారల సంభాషణ ★

★ ఆస్ట్రేలియా ప్రాంతములో యుద్ధభయము ★

ప్రతి సోమ, గురు వారములందు వెలువడు జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౫ హైద్రాబాదు-దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౨ విక్రమసం॥ కార్తీక శు॥ ౧౫ (౧౦-౨-౧౩౫౦ ఫ.) గురువారము సంచిక ౫౩

గ్రీసుపై జర్మనీ, ఇటలీల యెత్తు

గ్రీసుపై జర్మనీ, ఇటలీల యెత్తులు?

ఇటాలియా సేనలకు క్రొత్త అధిపతి

నవంబరు ౮వ తేదినుండి ౧౧వ తేదివరకు వచ్చిన ఇటలీ గ్రీసుల యుద్ధ వార్తలలో యుద్ధసమాచారములేవియు గణింపదగినవిలేవు ఇటలీసేనలు మొత్తముమీద యింతవరకు గ్రీసుదేశములోనికి పోజాలకుండుటయు, గ్రీసుసేనలే అల్బేనియాలోనికి మూడునాలుగు మైళ్ళవరకు కూడా ముందుకు సాగిరాగలిగియుండుటయు ఇటలీవారికి ఆందోళన కలిగించియుండవలెను. అందువలననే కాబోలు గ్రీసుపై దండయాత్రచేయుచున్న ఇటలీ సేనలకు ప్రధానసేనానిగా ఇప్పటివరకు ఉన్నవారిని తొలగించి జనరల్ సొడ్డూ గారిని నియమించియుండిరి. వీరు నవంబరునెల ౯వ తేదీన తమపనిలోచేరినారు. బ్రిటిషువిమానాలు గ్రీకువిమానాలతో కలిసి ఇటాలియసైనిక ప్రదేశాలపై దాడులు సల్పుటలోను గ్రీకు దేశంలోకి శత్రువులుచొరకుండ ఆటంకపరచుటకై గస్తుతిరుగుటలోను పాల్గొనుచుండుటయే గాక, ఇటలీలోకిపోయి తిరిగి శత్రుసేనల రహస్యములను తెలిసికొనుటకు యత్నించుచున్నవి. ఇప్పుడు క్రీటుమున్నగు ద్వీపములలోకూడ బ్రిటిషుసేనలు వచ్చిచేరుటవల్ల అదివరకు ఆదీవులప్రజలలో కలిగిన నిరుత్సాహ భయములు ఎగిరిపోయినట్లు చెప్పుచున్నారు. గ్రీసు సైనికబలమును అభివృద్ధిచేయుటకై గ్రీసు ప్రభుత్వము వారు ౧౯౩౫లో తొలగించిన సైనికాధికారులను తిరిగిచేర్చుకొనుచున్నారు. ఇంతవరకు రిజర్వుగాయుంచబడిన సైనికుల నందరిని పనులలోకి పిలుచుచున్నారు. ఈజిప్టులోపుట్టిన గ్రీకులలో ఇంతవరకు సైనికశిక్షణపొందనివారు ఈజిప్టులోని గ్రీకు రాయబారి కార్యాలయమునకు పోయిరి. సైనికశిక్షణకై రిజిష్టరుచేయించుకొనవలెనని ఆజ్ఞచేయబడినది.

యుద్ధము

నవంబరు ౮వ తేదీనాటికి పిండూస్ ప్రాంతంలో ఇటాలియా సేనలను గ్రీకుసేనలు ముట్టడివేసి వారి ఆయుధసామగ్రిని వశపరచుకొనగల్గుచున్నవి కొరిట్జాప్రదేశములో స్లైమెనిట్జాలో గ్రీకులుముందుకు పోయిరిగాని ఇంకను గ్రీసుసరిహద్దుదాటలేదు. యపైరస్‌రంగములో ఇటాలీయ సేనలు వెనుకకుతరుమబడినవి.

నవంబరు ౯వ తేదీనాటికి గ్రీకు సేనలు పిండూస్‌రంగములో కొంతముందుకుపోయెను. సరిహద్దుకు ౧౦మైళ్ళదూరములోనుండెను. ఈరంగంలో గ్రీకులచే ముట్టడివేయబడిన ఇటాలీయసైనికులు అనేకులు చలికిని అడవిమృగాలకునుబలికాగా వారలశవాలు వరదలైపారుచున్న అవ్రూఫ్‌నదిలో తేలుచున్నవట- ఇంకను అనేకులు ఖైదీలుగ గ్రీకులకుచిక్కియుండినసంగతి ప్రాతసమాచారమే. నవంబరు ౮వ, ౯వ తేదులలో ౧౫౦ ఇటాలీయ సైనికులు, కొన్ని మరఫిరంగులు గ్రీకుల వశమయ్యెను. పడమటి యపైరస్‌లో మాత్రమే ఇటాలీయ సేనలు కొంతవరకు గ్రీకుదుర్గములవరకు చేరినవి.

నవంబరు ౧౦వ తేదినాటికి గ్రీసు అల్బేనియాల సరిహద్దువద్ద ఒకచిన్నపోరాటములో గ్రీకులు ఇటాలియా సైనికులను తరిమివేసి ౮౦ మందినిఖైదీలనుగా పట్టుకొనిరి.

౧౧వ తేదినాటికి యపైరస్‌రంగములో మూడుఇటాలియసైనిక జెలోని యనులు చెదరగొట్టబడినవి.

విమానాలదాడులు

అల్బేనియాలో వాలానోయందు ఇటాలియవిమానాశ్రయముపై నవంబరు ౭వ తేది గ్రీకువిమానాలు ౫ టన్నుల బాంబులు వేసెనట. బ్రిటిషువిమానాలు టోరంటో, బ్రిండిసీలపై అదేరోజుబాంబులు వేసెను; తమనెదిరించవచ్చినవిమానాలలోనుండి ఒకదానిని పాడుచేసెను, ఈరోజు ఇటాలీయవిమానాలు గ్రీసు-అల్బేనియామధ్య సరిహద్దు గ్రామాలపై మాత్రముండెను.

నవంబరు ౮వ తేదీనాడు గ్రీసుఫిరంగులచే ఒకఇటాలియా విమానముక్రింద కూల్చబడెను. సార్డీనియాలో కాగ్లియారిపై గ్రీసువిమానాలు దాడిసల్పెను.

సముద్రములో గ్రీకులమందుగనులు

గ్రీసు వారు కావల్లాసముద్రశాఖలోను, సెలోనికా సముద్రశాఖలోను, యూబోలియా ద్వీపములమధ్యసముద్రములోను మందులను మాటుపెట్టినారు.

జర్మనీ, ఇటలీ యెత్తులు

గ్రీసుపై ఇటలీదండయాత్ర విషయంలో జర్మనీ, ఇటలీలకు మనస్సులు కలియునట్లు ఇదివరలో ఒక వార్త వచ్చియుండెను. కాని ఇప్పుడువచ్చిన ఒక వార్త అట్టిభేదములిప్పుడైతే లేవనుచున్నది. గ్రీసుతోపాటు యూగోస్లావియాను, ఈజిప్టును, తమ సేనలనష్టములేకుండ జెడరింపులు, మెత్తనిమాటలు మొదలగుపద్ధతులతో శీఘ్రముగా వశపరచుకొనుటకై జర్మనీ, ఇటలీలు ఆలోచించుచున్నవట. కాని ఈజిప్టుగ్రీసులకు సంబంధముకలుగునట్టి అనుకూలమైనక్రీటుదీవిలో బ్రిటిషు సేనలున్నవి. ఇక్కడినుండి బ్రిటిషు సేనలు ఈజిప్టును, పాలస్తీనానుకూడ రక్షించుకొనగలవు. మరియు మధ్యధరాసముద్ర పూర్వభాగమున జిబ్రాల్టరు ముఖ్యమైనట్లే పశ్చిమభాగమున క్రీటుద్వీపముకూడ ముఖ్యమైనది. ఈరెండును బ్రిటిషువారి వశములోనుండుటచే మధ్యధరాసముద్రమంతయు బ్రిటిషువారి వశములోనుండగలుగును

బ్రిటనుపై జర్మను విమానాల దాడులు

బ్రిటనుపై జర్మనువిమానాలదాడులు మరల నవంబరు ౬వ తేదినుండికొంతయెక్కువతీవ్రముగనే యున్నవి కాని చెప్పదగినవిశేషాలు ఎక్కువలేవు.

నవంబరు 3 వ తేదిరాత్రిదాడిలో ఇండ్లు, దుకాణములు, ప్రజాసౌకర్యములు కొన్ని చెడెను కొందరుమరణించిరి, కొందరుగాయపడిరి.

నవంబరు ౭వ తేదిఉదయము లండనుపట్టణములలో పనులకుపోవుచుండిన స్త్రీపురుషులపై బాంబులేగాక, మరఫిరంగులుకూడ జర్మనువిమానాలనుండివేయబడెను. ఈరోజు సాయంత్రమువరకు శత్రువిమానాలధాటి తక్కువగనే యుండెను. ఈనాటిరాత్రి లండనులోకి ప్రవేశించయత్నించిన శత్రువిమానాలపై ఫిరంగులదెబ్బలు చాలతీవ్రముగనుండెను

నవంబరు ౯వ తేది ఉదయపు దాడులచే నష్టము తక్కువ. మొత్తముమీద ఈరోజు అంతయు జరిగినదాడులచే కొందరుమరణించిరి, కొందరు గాయపడిరి. కొన్నియిండ్లు చెడినవి కానియెక్కువనష్టములేదు

నవంబరు ౧౦వ తేదిరాత్రి సిసిలీదీవులమీద శత్రువిమానాలనుండి మరఫిరంగులుపడెను కెంటుససెక్సుతీరాలలో కొన్నిపట్టణముల పై పరులయిండ్లుకూలిపోయెను.

లండనులో కౌంటీ క్లబ్బులోనుండిన ౪౦ మంది పార్లమెంటుసభ్యులు కొద్దిలోతప్పించుకొనిరి

హరిజన్, పత్రికపాఠకులనుండి గాంధిజీసెలవు

స్వేచ్ఛలేనిది ఏమీచెప్పలేను.

గాంధిమహాత్ముడు 'హరిజన్' ఇంగ్లీషు, హిందీ, గుజరాతి పత్రికల పాఠకులనుండి తుదిసారి సెలవుగైకొనుచు నవంబరు ౧౦వ తేదీ అనగా ఆనాడు ప్రస్తుతమునకు కడసారిగ వెలువరించబడిన "హరిజన్" పత్రికలో ఒక ప్రకటనచేసినారు అందలిభాగములు ఈక్రింద ప్రకటించబడుచున్నవి:

"హరిజన్", తక్కినదింపువారపత్రికల ప్రచురణము తాత్కాలికముగ నిలిపియుంచిరని మీరు నాపత్రికాప్రకటనవల్ల తెలిసికొనియుందురు- ప్రకటనయందు చేసినపునల ఒకవారమువరకుమాత్రమే అయియుండవచ్చునని ఆశపడినను- కొనసాగుట నాకు నిజములోనిది భావముగ నాపకనపడుచున్నది- ప్రతివారము మీతో నాకులభించుచుండిన సంభాషణలికమీద ఉండవనిదానివిచారముగనున్నది- మీకనుల్లోటు కలుగునందునకొందును- అసంభాషణల ప్రయోజనము నాహృదయాంతరాళములోని భావము నిష్కపటముగా తెలియును- బంధములతో నిండినపరిస్థితులలో అవిసముగ తెలుపు సాధ్యపడదు- శాసనోల్లంఘనముచేయుట నాకిష్టములేదుకనుక, నేను స్వేచ్ఛముగా వ్రాయజాలను- సత్యాగ్రహిగనైయుండి, నేనునామనసునకు విరుద్ధముగా, విధ్వంసకార్యక్రమమువంటి నిరాపేక్షమైనకార్యములనుగూర్చి వ్రాయగల్గుటకైనా ఆత్మలోని శివభాగమును అణచివేయజాలను. అట్లు సేయుట తలతేని మొండెమునుగురించి చెప్పినట్లు మను- అసలునిర్మాణకార్యక్రమమంతయును అహింసయొక్క వ్యక్తరూపమేనని నామతము- అహింసను నేను బోధించలేనిచో నాయాత్మసేవకు లోనైనవాడను- ఇటీవలచేసిన అట్టిసెన్సారుప్రాంతేమగును- కాబట్టి, నిర్బంధము ఉన్నంతకాలము పత్రిక ఆపుజేయవలెను- అట్లుచేయుట అనిర్బంధముయొక్క అగ్రహమును సత్యాగ్రహిమర్యాదగా తెలుపుటయగును- సత్యాగ్రహమునగా, తప్పుచేయుచున్నవాడు ఒకఅంగుళము నడిగినపుడు గజముకంటెఎక్కువ యిచ్చుటయు, కోటుమాత్రమే అడిగినపుడు ధరించినబట్టలనుకూడ ఇచ్చుటయుకాదా! సాధారణముగాచేసేదానికి తల్లక్రిందైన యీపద్ధతి హింసపై ఆధారపడినది- నాజీవితము కుటిలహింసాప్రేరితమైనచో, మొదట ఒకఅంగుళమిచ్చినచో తర్వాతగజముకూడనీ అడుగవచ్చునను భయముతో ఆఅంగుళమునే యివ్వనిరాకరింతును- దీనికిభిన్నముగాఆచరించినచో నేనుమూర్ఖుడనగుదును- నాజీవితము అహింసాప్రేరితమగుచో, ఒకఅంగుళమును మాత్రమేఅడిగినపుడు నేనుగజముకంటెఎక్కువయిచ్చుటకు సంసిద్ధుడనైయుండవలెను- అట్లుచేయుటవల్ల నేను అతపహరించువానిలో ఒకవిచిత్రమైన, అనంతమైనట్టియు భారమును కలిగించినవాడనగుదును- మరియుఆతడు మానుడైనన్నిమిచే మనతోకలిసికొనవలెననో అదిశత్రువునుచ్చట నేనో. అప్రధానమైనదానినెల్లత్యజించుటను నిశ్చయముకొనుటచే, ప్రధానమని నేనుతలచుదానినెల్ల కాపాడుకొని నిల్పుకొనుటకొరకై ప్రాణమునర్పించుటకు పూర్వముతెంటెఎక్కువశక్తిని పొందినవాడనగుదును...

.... —— ....

.........నిర్బంధపుఆర్డినెన్సును చేసినవారికి వేసులొంగుట పాఠకులకు మీకువస్తునిదర్శనముతో చెప్పుసత్యాగ్రహపాఠమగుచున్నది- ఈపాఠము యొక్క అంతరార్థములనన్నిటిని మీజీవితములో మీరు ఆచరించినచో, అప్పుడుమీకు "హరిజన్" పత్రికయందలివ్రాతచే ప్రతివారముకల్గుచుండినసహాయముఅవసరమేమగును- 'హరిజన్' వారపత్రిక లేకున్నను. ఒకఅంగుళము నడిగినపుడు గజముకంటె ఎక్కువనిచ్చుపద్ధతియొక్క అంతరార్థమును నేనెట్లుఆచరణలో పెట్టుదునో మీకు తెలియగలదు ....

.........నిప్పటిమీదు వారపత్రికలలో యొకదానికి సంపాదకుడనైతే, నాటినితిరిగి ప్రారంభించుటకెప్పటికైనవీలైనచో అదిఎప్పుడో నాకేతెలియదు నీచందాలోఉపయోగించని భాగము మరివాపసుపొందుటకుమీకు హక్కున్నది. అట్లువాపసుకోరుమనీవుఆర్డరుగా "హరిజన్" మేనేజరుకు ఒకకార్డువ్రాసినట్లయిన, నీమొత్తమునీకు పంపబడును- అట్లువాపసుకోరనివారికిగివ్వత్రిక ప్రారంభించబడినప్పుడు పత్రిక పంపబడును- అట్లుకానిచో, వాపసుకోరబడనిమిగతమొత్తమును పత్రికలనుఆపుచేసినందువల్ల ఏర్పడినష్టమును తీర్చుటకై వినియోగింతురు- అప్పటికిని ఏమైనమొత్తముమిగిలియున్నచో అది పాఠకులకే లోనుపయోగించుటకై "హరిజన్ సంఘము"నకు పంపబడును- మరికొన్నినెలల లో "హరిజన్" మరల ప్రారంభించబడనిచో, దానినిశాశ్వతముగామానుకొనినట్లేయగుచున్నవని ఇప్పటికి తమునుండి సెలవుగైకొనెదను-

గాంధీమహాత్ముడు

[రెండుభాగములు]

రాజకీయముగను, సాంఘికముగను, ఆర్థికముగను అధోగతిపాలై, కాని సలుగ జీవించుచు అధ్యాత్మములపాలై, ఆత్మవిశ్వాసమును గోల్పోయి, స్వయంశక్తి విడనాడి అనాథలైన భారతీయుల నుద్ధరించుటకై,

"ఎప్పుడెప్పుడధర్మము వృద్ధిజెందునో దానినిబోకార్చుటకై జన్మించుదు"నని శ్రీకృష్ణుడు వక్కాణించినటుల

మహాత్మాగాంధి అవతరించెనని సాదృశ్యముగా నిరూపించు వ్రాయబడిన అద్వితీయమైన గ్రంథము

శ్రీ. డా॥ భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారి అమూల్యమైన "ఉపోద్ఘాతము" గలదు. వెల ౧-౨ అణాలు.

దేశోద్ధారక గ్రంథమాల, సికింద్రాబాదు

బ్రిటిష్ అమెరికా రాజ్యాలతో సంయుక్తరాష్ట్రముల ఒడంబడిక

బ్రిటిష్ అమెరికా రాజ్యాలలో అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల సైన్యములు, విమానములు, నౌకలు అవసరమైనప్పుడు ముఖ్యస్థానములను ఉపయోగించుకొనుటకు ఒడంబడిక కుదిరినది

పండిత జవహర్లాలుగారికి కఠినశిక్ష

బ్రిటిషు పార్లమెంటులో ప్రశ్నలవర్షము

సభాధ్యక్షుడు కొన్ని ప్రశ్నలకు అడ్డుపెట్టవలసివచ్చుట

పండిత జవహర్లాలునెహ్రూ గారికి గోరఖ్పూరుజిల్లా మేజస్ట్రేటుగారు ౪ ఏండ్లకఠిన కారాగారవాసశిక్ష విధించినసంగతినిగూర్చి బ్రిటిషు పార్లమెంటు కామన్సుసభయొక్క నవంబరు౭వ తేది నాటిసమావేశములో,ఇండియాకుసెక్రెటరీఆఫ్‌స్టేటుఅగు ఆమెరీగారిపై ప్రశ్నల పరంపరపడెను. అందుమొదటిప్రశ్నకు సమాధానముగ ఆమెరీగారొక ప్రకటనజేసిరి. "భారతదేశరక్షణ నియమాల్రకింద పండితనెహ్రూగారిని చాలామందేసిరి. అక్టోబరునెలమొదటిపక్షములో ఆయనప్పని కలుగచేయువారికి సంకోచము కలిగించగలిగినట్టియు, సార్వభౌమునిప్రజలలో భిన్నవర్గములకు పరస్పరద్వేషమును పురికొల్పగలిగినట్టియు, యుద్ధమును విజయముకల్గువిధముగ సాగించుటకు ప్రతికూలమగువిధమున ప్రజాభిప్రాయమును మార్చగలిగినట్టియు ఉపన్యాసములను చేసెనను నేరము ఆయనపైమోపబడెనని నాకు తెలియుచున్నది నాకింకను పూర్తినివేదిక రాలేదు! ఆయనపై నేరము ధ్రువపడెననియు, ౪ఏండ్లకఠినకారాగారవాసశిక్ష విధింపబడెననియు వార్తలలో నేను చూచినాను"అని ఆమెరీగారు చెప్పిరి.

అంత సోరెన్సను గారు (లేబరుపార్టీ) ఇట్లడిగిరి. "ఈశిక్ష చాలాకఠినముగానుండుటయేగాక, కఠినముగానుండవలెననియే దీనినివిధించిరనుభావము ప్రజలకుకలుగుననియు, అందువలన భారతదేశములోను, ఈదేశములోను, అమెరికాలోను కలిగెడి సాంఘిక, రాజకీయప్రతిఫలములు చాల ఘోరముగనుండగలవనియు ఆమెరీగారుగ్రహించుటలేదు. ఈసంగతులనుగ్రహించి సాధ్యమైనంతత్వరలో ఈవిషయములో చర్చను ఏర్పాటు చేసెదరా?అందుకు ఆమెరీగారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:

"ఆసంగతి నేను చెప్పదగినదికాదు.

ఓమ్మటు లేబరుపార్టీకిచెందిన షిన్వెల్ గారిట్లడిగిరి: "ఆమెరీగారుపండితనెహ్రూగారికి విధించిన శిక్షవల్ల ఎట్టిఫలితము కలుగవచ్చునో ఆమెరీగారు గమనించి ఆవిషయమునంతయు పునఃపరిశీలన చేయగలరా? ఈశిక్షరూపమున భారతదేశములో జరిగినట్టిది యుద్ధప్రయత్నములకు అమూలమైన ఉపకారమును చేయకపోవచ్చునని ఆసారిగారికి తోచుటలేదా? అందుకు ఆమెరీగారిట్లుప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి: "ఈకేసు విషయమై పూర్తిసంగతులను తెలుపవలసినదని నేనునెహ్రూయిగారికి టెలిగ్రాముపంపినాను. ఎవరూ ఒకరిని న్యాయస్థానములో విచారణచేసినారని రాజ్యాంగపునస్సమంతయు యూర్పువేయవలయునని ప్రశ్నరాజాలదనుసంగతి స్పష్టమైనదే."

ఓమ్మటు లేబరు పార్టీసభ్యుడైన బెవిజ గారు ఇట్లడిగిరి "యుద్ధప్రారంభములో పండితనెహ్రూగారు ఈదేశమునకును తను అనుకూలుడనే అని చెప్పియుండలేదా? ఎందువల్ల ఆయనఇంత దూరము మారవలసివచ్చెనో, అదిప్రభుత్వమునకు కళంకముకాదా!" స్పీకరుగారు (అధ్యక్షుడు) ఈప్రశ్నకు అడ్డుపెట్టిరి.

అంతసోరెన్సన్ గారు "ఇదిచాలముఖ్యమైన విషయముకాదా? భారతదేశములో ముఖ్యుడైన వాడుకాబట్టి మంత్రిగారిని మేము ..... నిర్బంధించరాదా?"యని వాక్యమును పూర్తిగా ముగించకముందే స్పీకరుగారు అడ్డుపెట్టి ఆప్రశ్నను వేయకూడదనిరి.

తర్వాతకమ్యూనిస్టు పార్టీకిచేరిన గలాచరీ గారు ఇట్లడిగిరి: "మామనస్సులు ఎక్కువగా కలవరము చెందియున్నవికాబట్టి అడ్జరన్మెంటు ప్రతిపాదన (సభాకార్యక్రమమునిరామప్రతిపాదనలో చర్చను చేయించుట ఏర్పాటుచేయవలెనని మేమునిర్బంధించరాదా. ఇదిచాలకష్టమైన అంశము" ఇకప్రశ్నలేవేయరాదని స్పీకరుగారు అటంకపెట్టిరి.

హిట్లరు ఆవేశపూరితోపన్యాసము

తప్పునంతయు బ్రిటనుపైపెట్టుట

వర్సైలీస్ సంధి ప్రకారమని జర్మనీలో మొదటిసారి ౧౯౨౦వ సంవత్సరములో ఒక పార్టీ వారు ఆక్షేపించిరి ఆ పార్టీ సభ్యులగు ఓల్డుగార్డులు ఆ ఆక్షేపణ ప్రారంభవార్షికోత్సవమును నవంబరు ౮వ తేదిన చేసిరి. ఆసందర్భమున మ్యూనిషునగరమందు జరిగినసభయందు హెర్ హిట్లరుగారు ఆవేశపూరితమైన ఉపన్యాసమునుచేసిరి ఉపన్యాస మందిరము పతాకములతోను, స్వస్తికములతోను అలంకరించబడియుండెను. హిట్లరుగారు ఉపన్యాసవేదిక నెక్కగానే సభికులందరును నిశ్శబ్దముగనుండిరి

సభారంగము

ఉపన్యాస వేదికదగ్గర రోజనర్బు, స్వార్జ్, సాన్లీజా, హిమ్లరేగార్లకు ప్రత్యేకముగ ఆసనము అమర్చబడెను ఎడమప్రక్క "హిట్లరు స్టాండర్డు"అను నాజీపక్ష స్వచ్ఛంద సేవకదళము నిలిచియుండెను. సాయంకాలము ౬గంటలవేళ రక్తసిక్తపతాకము ఉపన్యాస మందిరములోనికి దీపకాంతిలక మార్చివాద్యముతో తీసుకొనిపోబడెను తర్వాత హిట్లరుగారు రుడాల్ఫహేస్ రుడాల్ఫవాగ్నర్, డాక్టర్ డీట్రిక్ మున్నగు నాజీనాయకులతో ప్రవేశించెను.

సభకులఉత్సాహాతిరేకము

బ్రిటను ప్రచారము అసత్యమనియు, వాస్తవ విషయములు ఒకవిధముగనుండ, బ్రిటను మరియొకవిధమున తలచుచున్నదనియు హిట్లరుగారు చెప్పినప్పుడు ఉపన్యాస మందిరమంతయు సభికుల ఉత్సాహధ్వనులచే మారుమ్రోగెను. జర్మనులు విజయము పొందునంతవరకు యుద్ధము సాగుచునే యుండగలదని వారు వివరించినప్పుడు, వారివచనములు ఆవేశపూరితములైయుండెను.

హిట్లర్ గారి ఉపన్యాసము

హిట్లరుగారు తన ఉపన్యాస ప్రారంభమున ౧౯౩౩వ సంవత్సరము సంగతులను జ్ఞప్తికితెచ్చిరి ఆసంవత్సరము జర్మనీలో అధికార ప్రాప్తికై చేయుచున్న పోరాటము అత్యుచ్చస్థితికి వచ్చెను. ఆదేసంవత్సరమునందు ప్రజాస్వామికములనబడుచున్న రాజ్యములలో ఇప్పటికిని చేసియుండనట్టి సాంఘిక శాసనములను ప్రారంభించ బడెను. "ఆప్పుడును యింగ్లాండు మన" శత్రువుగ నేయుండెను.ఇంగ్లాండుఅని నేను చెప్పినప్పుడు ఆదేశప్రజలును నాయకులును ఒకటే కాదని నాకు బాగుగా తెలిసియేయున్నది. అంతర్జాతీయ ప్రజాస్వామికవ్యవస్థాభిమానులు, యూదులు, ధనికస్వామిక వ్యవస్థాభిమానులు కొందరు ఆదేశమునకు పాలకులుగనున్నారు. అకొద్దిమంది అప్పుడుకూడ యుద్ధమునకై ప్రేరించిరి. వారలీరోజు ఎట్లున్నారో ఆనాడును ఇట్లేయుండిరి. పోయినయుద్ధములో జయించినవారలు తమవాగ్దానములలో నొకదానినైనను పాలించియుండలేదు. ఎప్పటికిని జ్ఞాపక ముండగలిగినంత గొప్ప ప్రతిజ్ఞాభంగము ప్రారంభమయ్యెను."అని హిట్లరుగారు చెప్పిరి.

ఓమ్మటు హిట్లరుగారు ౧౯౩౩లో తాను అధికారమును సంపాదించుటకై మొదటచేసిన యత్నమును, ౧౯౩౩లో తాత్కాలికముగ ఆప్రయత్నమునకుకలిగిన విఘాతమును, తరువాత తనపార్టీవారు విజయము పొందుటకై సాగించిన నిరుపమానయత్నమును ప్రస్తావించి, ఇట్లుచెప్పిరి. "నేనెన్నడుగాని దౌర్బల్యమునకును, తగవులాటకును లొంగువ్యక్తినవాడనుకాను. జర్మనుప్రజలకు నమ్మకముకలిగించి, వారలమనస్సులను నాపక్షమునకు ఆకర్షించుకొనుటయే లక్ష్యమైయుండెను. ఎవరివాడు నాకొసటిపై పిడికిటితో కొట్ట యత్నించినప్పుడుకప్పు మఱెప్పుడును నేను ఆత్మరక్షణచేసికొనియుండలేదు."

జర్మని తలయెత్తుట

జర్మనీ ఉన్నతదశకువచ్చుట ప్రారంభమయ్యెను. కాని దానితో, ఒకప్పుడు జర్మనీనియుద్ధములోకియాడ్చినవారల ఈర్ష్యయు హెచ్చసాగెనని హిట్లరుగారుచెప్పిరి. "చర్చిల్ గారు మున్నగుసహచరులు వెంటనే తమప్రేరణలను ప్రారంభించిరి. అంతర్జాతీయసిరంగులకు ప్రజాస్వామికవ్యవస్థతోగాని, నిరంకుశాధికారపాలన వ్యవస్థతోగాని పనియేమి? వారలకదికాబట్టదు. తనను దోపిడిచేయనిచ్చుటకు సిద్ధముగ ఎవరైనను న్నారా యనునదొక్కటే వారలకు కావలసినది ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థయగునది అట్టి స్థితికి సమ్మతించునంత అవివేకమైనదగుచో సరే."

అంతర్జాతీయ వ్యతిరేకము

తర్వాత హిట్లరుగారు క్రొత్తగా తలయెత్తిన జర్మనీకి వ్యతిరేకముగ విదేశములోనుండియు, బయటినుండియు ప్రారంభించబడినఉద్యమమును ప్రస్తావించి. తమదేశములో క్షోభపుట్టించి బయట సంపూర్ణముగముట్టడివేయుటకై చేసినప్రయత్నాలకు, అంతకుపూర్వము చేసిన ప్రయత్నాలకన్నిటికిని కలిగినటువంటి ఫలితము లే కలిగెనని చెప్పిరి. "ఒడంబడికలు, సంధులుచేసికొని రాజ్యములను మనకు వ్యతిరేకముగచేయు యత్నము వల్ల నేను పునరాయుధ ధారణోద్యమవేగమును మరికొంత హెచ్చించుటయే ఫలితమయ్యెను."

బ్రిటనుతో సంబంధము

ఇంగ్లాండుతో పూర్వమునుండిన మైత్రిని, విలువ సంబంధమును పునరుద్ధరించుటకై తాను క్లేశించియుండెనుగాని. ఆఉద్దేశ్యము విఫలమయ్యెనని హిట్లరుగారుచెప్పిరి. కాని అది జర్మనీ తప్పుకాదనిరి. కడపటినిమిషములో బ్రిటిషుదాయభారికి తానుఎవరుగాని ఇచ్చెదమను దానికంటె ఎక్కువగనే యిచ్చెదనని చెప్పియుండెను. కాని కొన్నియేండ్లనుండివారిదృష్టిని వేర్పరుపజనములు ప్రేరించుచుండెనట. ఒకానొకరో...

శ్రీ రాజరాజ నరేంద్రాంధ్ర భాషానిలయము

౧౧౪౭. ఆజూరు ౧౭౨౨౦ ఫ.

భాషానిలయ కార్యకర్తలు దీపావళిభిక్షకై హనుమకొండ మరియు సుల్తానబజారలో ఉదయము మొదలు రాత్రి ౧౧గంటలవరకు తిరిగిభాషానిలయమునకు విరాళములను ప్రోగుచేసిరి. రు౧౯౮౧౧ లు నగదు వసూలైనవి రు ౧౧౭౫-౦-౦లు వాగ్దానములుచేయబడినవి. కొందరుభాషానిలయమునకు పుస్తకము మరియు రేట్లకు కట్టనుఇచ్చెదమనివాగ్దానముచేసిరి. భిక్షలసందర్భమున అన్నివిధముల సహాయపడిన శ్రీనేతినుబ్రహ్మణ్యము, శ్రీహయగ్రీవాచార్యులు, శ్రీఓంకారుగారలకు మాకృతజ్ఞతాపూర్వకవందనములు. విరాళములిచ్చిన దాతలందరికి మేముకృతజ్ఞులము. కాజీపేటరైల్వే కంట్రాక్టర్లు శ్రీరేకంజేంద్రరెడ్డి గారలు ఆంధ్రులుగాకున్నను రు. ౨౦-౦-౦లు చెల్లించిరి. వారిదాతృభిమానము ప్రశంసనీయము. శ్రీఉదయరాజా వెంకటరంగారావు, శ్రీరాజేశ్వరరావుగారలు రు. ౨౦.లువాగ్దానముచేసిరి.

ఇట్లు, కార్యదర్శి.

బ్రిటిషుప్రజలు జర్మనీకి వ్యతిరేకముగపోరాడరలేనవారలగదురుట నిశ్చయమని హిట్లరుగారనిరి.

జర్మనీపై యుద్ధముప్రకటించుటకు బ్రిటను ఇదివరకే నిశ్చయించుకొనియున్నది. కాబట్టి తానుశక్తియుండగానే ఆ పనిచేసిన బాగుండుననిరి. ఎందుకనగా. బ్రిటనుతో పోరాటమనగా జర్మనీకి ఇదివరకెన్నడు సంఘటించియుండనంత కష్టమైనపోరాటము వచ్చినట్లేయనితనకు తెలియుననిరి "ఈపోరాటము నేనొకప్పుడు ఒంటరిగా చేసినపోరాటముకంటె ఫలితములో ఈషన్మాత్రమైనను భిన్నముగనుండజాలదని నాకు దృఢవిశ్వాసమున్నది ఇంతవరకు భగవంతుడే నన్ను నడిపించుచు. నేను జర్మనుప్రజలపక్షమున ఈ యుద్ధమును నిర్వహించగల్గుటకై నన్ను ఎట్టిఉపద్రవమునకు గురికానీయక కాపాడియున్నాడు. కాబట్టి, ఇప్పటియుద్ధము ఇతర యుద్ధములవలె ముగియునని నా అచంచల సంకల్పము."

... ...

ఉపన్యాస ప్రకటన కాలస్యము

బ్రిటిషువిమానాలు జర్మనీపైబడి దిసుల్చుచుండుటవలన, జర్మనురేడియో స్టేషనులు ఎప్పటికంటెనుముందుగా మూతవేయబడినవి. అందుచేత హిట్లరుగారిపై ఉపన్యాసమును బ్రాడుకాస్టుచేయుట కాలస్యముజరిగినది.

రేకొండ

శ్రీనాథాంధ్ర గంథాలయము

(ఒక విలేఖరి)

చ ర్ - ౯ ౨ ౧౩౪౯ ఫ

ఈగ్రామము కరీంనగరుతాలూకాలోచేరినది కరీంనగరుజిల్లాస్థానిక గ్రంథాలయముపరిగావడ చుటలేక నామమాత్రావశిష్టమై యున్నదనువిషయమందఱెరిగినదే

ఈగ్రామమురమారమి ౪౦౦ గృహసంఖ్యయు, ౨౦౦౦ జనసంఖ్యగలిగియు, చుట్టుప్రక్కలగ్రామములుగూడ నిడివిస్తీర్ణముగలదైనను యిం తవరకిచ్చటనొక పఠనాలయమైననులేదు దీనిగురించియిదివఱకెన్నిసారులు కొందరుప్రముఖులుప్రయత్నించినను లాభములేకపోయెను

భాగ్యవశమున వర్సంపేట (పాఖాల్) పోకనాంధ్రగ్రంథాలయాధ్యక్షులును, స్థానికాంధ్ర జనసంఘాధ్యక్షులునగు శ్రీయుత పి వి పురుషోత్తమరావుగారి ప్రోత్సాహముచేత కార్తిక శు౹౹౩ బుధవారముతేదీనాఁ గ్రంథాలయము "శ్రీనాథాంధ్రగ్రంథాలయము" పేరస్థాపింపబడి యీక్రింది యొన్నికలుజరిగినవి

వి, రామగోపాలరావు,
శ్రీ ఆర్ అనంతరావుగారు,
,, వి నరసింహరావుగారు
,, ఎం రాజయ్యశ్రేష్ఠిగారు
,, కే వీరయ్యగుప్తగారు

ఆంధ్ర రాష్ట్రపతి రాక

(ఒక విలేఖరి)

చ ౨౫ ఆశ్వయుజ ౧౩౪౯ ఫ

నైజాం సప్తమాంధ్రమహాసభాధ్యక్షులగు శ్రీయుత మందుముల రామచంద్రరావుగారును యీ దఱిగుగుడివాయకులపర్యటనము వర్సంపేట (పాఖాల) తాలూకాలో ... ౧౩౪౯ తారీఖున జరిగెను తాలూకా ప్రజలత్యంత సంతోషముతో శ్రీవారిని గౌరవించుటకై కను ... వారు ... వర్సంపేట ... గుండ్ల ... చక్కెర ... శ్రీవారిని ... సభలో ... స్వాగతపత్రము సమర్పింపబడినది- మరియు తాలూకా ఆంధ్రజనసంఘమునుండి శ్రీరాష్ట్రపతిగారికి పుష్పమాలాంకృతులనేకి సన్మానపత్రము సమర్పింపబడినది. శ్రీఅధ్యక్షులవారు ఆంధ్రాభ్యుదయమును గురించి యొక్కొవిషయములు ... ఆర్థవంతముగా గంభీరముగా ఉపన్యసించిరి. ... తాలూకాలో శ్రీరాష్ట్రపతిగారికాగమనము ... సంతోషమును ... తాలూకాలోనొక మంచి ... ముఖ్య ... సూచినను.

కరీంనగరం

మాఫీలదరఖాస్తులు

(ఒక విలేఖరి)

౧ - ౨ - ౧౩౪౯ ఫ

ఈజిల్లాలోని చాలాభాగములనుండి గ్రామ రైతులు మైరుపంటలు, పునాస, ఆబీలో, సరిగా పండలేదనియు, యీసంవత్సరము మైరెండుభస్తు లలో మాఫీలుయివ్వటమేకాక గతవత్సరము తాత్కాలికముగాయిచ్చిన బరాయిందారకమునూడా మాఫీలుయివ్వవలయుననియు తరీపన్నుభారమధికముగానున్నదికావున తరీలోఎప్పటికైన గమపన్నుకమ్మికావలయుననియు తెలంగాణా ఖుష్కి-భూములనిస్సారమైనవగుటచే ఖుష్కీలోకూడ సగముపన్నుఎప్పటికైన మాఫీయివ్వవల యుననియు, మరిజేరబాపులీ ఆయాకట్టులోనివి, ఆయాకట్టుకెలుపలివి భాగాయితి, యివియవిఅను భేదములేకుండా ఖుష్కీ-ధారాలు నిర్ణయించవల యుననియు, ముస్తరికాభావులనుపారకంలోచే ర్చవలయుననియు, ఈత, తాటి, ఇప్ప మొదలగు ఆబ్కారీవృక్షములపై మద్రాసులోమాదిరి రైతులకేహక్కులుండవలయుననియు ఇట్టిశేషితరవిషయములు రైతులకుసంబంధించిన యిబ్బందుల గురించిదరఖాస్తులు ప్రభుత్వమునకు పంపుచున్నట్లు తెలియుచున్నది

ఉస్మానియా ఆంధ్రభాషానిలయము

ఈభాషానిలయమునకు కొన్నిఏండ్లక్రితమే స్వంతభవనమేర్పడెను అప్పుడు స్థానిక న్యాయవాదులును, ఉద్యోగులు వర్తకులు, దేశముఖులు, వతన్‌దారులు మొదలగువారు చూపినతోడ్పాటు ... ముఖ్యముగా శ్రీవేదాం ... స్థాపకులు ... శ్రీ ... వారి ... భాషానిలయము ... కొన్నిదినములనుండి ... ఉన్నది ... శ్రీపోల్కపల్లి వెంకటరామారావు ... కొన్నిదినములనుండియు ... "డిబేటింగ్ సొసైటీ" సమావేశమును ... ఆంధ్రమహాసభ జిల్లాసంఘము

ఈజిల్లాఆంధ్రమహాసభ జిల్లాసంఘమువలనని ... కార్యదర్శి ... ఇతరజిల్లాసంఘాలలోమాదిరి ... బహిరంగముగా ... పనిచేయుటకై ... సూచించుచున్నాము

కేశంపేట

తహశీలుదారుపై దావా

(విలేఖరి)

... కేశంపేట ... తహశీల్దారు ... తాలూకా ... పంచాయితీలు ... పోలీసు ... వకీలు హైకోర్టువారు ... దావా ... శ్రీయుత వెంకటరెడ్డిగారు ... హైకోర్టు ... తహశీలుదారు ... విచారణ ... కోర్టువారు ... గారికి ప్రతిగా ... జారీచేయబడెను.

వ్రస్తుతమున్నజిల్లాలలో ఆధ్రమహాసభకార్యక్రమము ... ఖమ్మం జిల్లాలో ... సాగుచుండ, మాజిల్లాభాగ్యవశమున ... ఈజిల్లాలో నల్గొండ (నిజాం) తెలంగాణా ఆంధ్రసాహిత్య ... సేవాధురంధరులు ... విశ్వాసపాత్రులగు శ్రీమందుముల ... రామచంద్రరావుగారు ... ఈజిల్లాకొట్టజిల్లాప్రభుత్వముకొరకు ... మోహరించి ... శ్రీ ... పాలకుల ... ఆంధ్రమహాసభా ... ఈజిల్లాలో ఇట్టిజిల్లా ... ఆంధ్రమహాసభ ... ఈపనినిచేయుటకై ఆలాపంపయ్యను ప్రవర్తించుచున్నారు

నేలకొండపల్లి

(ఖమ్మంమెట్టు తాలూకా)

నిజామాంధ్రరాష్ట్రపతి ఆగమనము

(విలేఖరి)

ౘ ౨ - ౬ - ౧౩౪౯ ఫ

... ఆశ్వయుజ ౨౫ తారీఖున నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రమహాసభాధ్యక్షులగు మందుముల రామచంద్రరావుగారు ... ఖమ్మం జిల్లా ఆంధ్రజనసంఘ ... గ్రామమునకు విచ్చేసిరి ... ఆంధ్రజనసంఘసభ ... గ్రంథాలయాధ్యక్షులు ... సభ్యులందరును ... గ్రామ ... ప్రముఖులు ... స్వాగతము పలికిరి ... వారు ... ఆంధ్రమహాసభ ... కార్యక్రమమును ... తీర్మానములు ... మొదలగువారు ... సభ్యత్వము ...

ఆర్యసమాజ ప్రచారము

... ౨-౬-౧౩౪౯ ఖమ్మం ఆర్యసమాజ ప్రచారకులు శ్రీ ... పూజ్య శ్రీ ... గారు నేలకొండపల్లికి ... ఉపన్యాసము ... ఆర్యసమాజ ... హరిజనవాడలో ... ఉపన్యసించిరి ...

నర్సాయపల్లె

బహిరంగసభ

... అధ్యక్షతను ...

(విలేఖరి)

నాగరకర్నూలు తాలూకాలో చేరినన ర్సాయపల్లెగ్రామమునందు ఆంధ్రమహాసభ ... కార్యక్రమమునుగూర్చి ప్రచారము గావించుటకై ... బహిరంగసభ ... గ్రామములు ... వెంకటరెడ్డిగారి ... అధ్యక్షత ... సభ ... గ్రామమునకు ... అనేకులు ... వచ్చిరి.

... (పానగల్లు) ... సభ ... అధ్యక్షులు ... గ్రామ ... వెంకటరెడ్డిగారు ... పర్యటించి ... సభ జరిగినది.

అవోనిలోష్టగు

రాయలసీమ ... తాలూకాలో ... అనేకమంది ... ప్లేగు ... ఇప్పుడు ... గుండెకు ...

గోలకొండపత్రిక

విక్రమనామసం॥ర కార్తీకశు॥ ౧౧

గురువారము

ముల్కీ-భాషల స్థానము.

రైట్ ఆనరబుల్ నవాబ్ సర్ హైదర్ నవాజ్‌జంగ్ బహాదర్‌గారు జగద్విఖ్యాత పురుషులు అపూర్వ రాజకీయ మేధావంతులు వయసుచేతనేమి, అధికారముచేతనేమి, విజ్ఞానము చేతనేమి వారు గౌరవస్థానము వహించియున్నారు వారుచెప్పినదెల్ల ఆజ్ఞయే ముట్టినదెల్ల బంగారమే సంకల్పాలన్నియు విజయవంతములే వారి యనంతరము వారి యేచర్యలను మరచినను జనులు వారు సృష్టించిన ఉస్మానియా విద్యాపీఠాన్ని మాత్రం మరచిపోరు. అందలి ఉర్దూవిశిష్టత సర్వలోకప్రసిద్ధము

అట్టి మహామహుల రూపపట బహిరంగోత్సవము గతవారం ఉస్మానియావిద్యాపీఠకళాశాలలో జరిగినది బహిరంగపరచిన వారు నవాబ్ మొహిదీయార్ జంగ్ బహద్దరు వైస్‌ఛాన్సలర్ గారు మాట్లాడినవారిలో ముఖ్యులు దివాన్ బహద్దరు అరవమూదయ్యంగారు గారు. ప్రేక్షకులలో ముఖ్యులు నవాబులు, రాజులు, కోటీశ్వరులు, ప్రొఫెసర్లు, వకీళ్లు గొప్ప అధికారులు. స్థలమా ఉస్మానియా విద్యాపీఠపు అద్వితీయ భవనము రంగమా నూర్లకొలది కళాశాలావిద్యార్థులు — భావిరాష్ట్రోద్యోగులు-ఉన్నతవిద్యను స్వేచ్ఛాపథముగా నభ్యసించు స్థానము

ఇదంతయు సాధారణవిషయమా? సర్ అక్బర్‌గారి సర్వజన ప్రియత్వమునకిదియే తార్కారణ ఆనాడు అచ్చట ఉపన్యాసకులు సర్ అక్బర్‌గారి విషయమై పలికిన ప్రతివాక్కుతో మేమేకీభవించుచున్నాము

మన రాష్ట్రములో పూర్వములో కాకున్నను రాజకీయ రాజ్యాంగము తర్వాతనైనను దివాన్‌బహద్దర్ ఆరావమూదయ్యంగార్ బి.ఏ. బి.ఎల్. యం.బి.ఇ. అడ్వకేటుగారిని చాలామంది యెరిగియున్నారు వారు వకీళ్లు మంచి వక్తలు సంస్కృతమందు మంచి అభిమానముకలవారు వారియుపన్యాసములు నీతియుక్తముగా విషయవంతముగా నుండును

సర్ అక్బరు హైదరీగారిని గురించి పైసభలో పైదివాన్‌బహద్దరుగారున్ను మాట్లాడుచూ నవాబ్ సర్ అక్బర్ హైదరీగారి ప్రశంసను గావించుచు తత్సంబంధములో ఈక్రింది వాక్యాలనుకూడ సెలవిచ్చినారు

"సర్ అక్బరుగారు హిందూస్థానీలో విద్యాబోధ నేర్పాటుచేయించి మన జాతీయ గౌరవమును పెంచినారు ఇదొక అపూర్వమైన పరిస్థానము ఇట్టి మరొక పరిస్థానంకూడా వారు చేయలేరా? ఉస్మానియా ఎట్లో అట్లే రాష్ట్రములోని ఇతరభాషల యొక్క అనగా తెనుగు, మరాటీ, కన్నడ భాషల యొక్క అభివృద్ధికి తోడ్పడి దేశాభివృద్ధిలో నవియు పాల్గొనునట్లు చేయలేరా? "

ముల్కీ-భాషల ప్రేమించువారు ముల్కీల కందరికిని ప్రీతిపాత్రులగుదురు దివాన్ బహద్దరుగారి అభిప్రాయముతో ఏకీభవించని తెనుగు మరాటీ కన్నడీవాడొక్కడుకూడా లేడని ఘంటాపథముగా చెప్పగలము, ఈరాష్ట్రములో పూర్వము శ్రీరాముడు సంచారము చేసిపోయెను అది ఆదికాలముమాట తర్వాత ఎందరో రాజులు వచ్చిపోయిరి అందొకరు "ఇభరాము" అతని కీముద్దు పేరును ఆంధ్రులిచ్చినారు "మల్కిభరాముడు" అనియు నందురు అనగా మలిక్ ఇబ్రహీం ఖుతుబ్‌షా అను గోలకొండ నవాబు ఎందరో కుతుబుషాలు రాజ్యం చేసిపోయిరి కాని యీ "ఇభరాముడు" మాత్రమే ఈనాడు ఆంధ్రులగానాలలో సజీవుడై యున్నాడు ఎందుక? అతడు ముల్కీ-భాషయగు తెనుగును ప్రేమించెను తెనుగుభాషను నేర్చెను తెనుగు కవులతో తెనుగులో ముచ్చటించెను ఆంధ్రకృతుల స్వీకరించెను అతుకవుల పద్యాల విసరులను వినుచు ఆనందించెను అతనికీర్తి అజరామరమయ్యెను, ఇభరాముని నాటినుండి నేటివరకు మరల తెలంగాలోని తెనుగుభాషకు నాథుడు లభించనేలేదనిన ఇభరాముని విలువ యెట్టిదో యూహించుకొనుడు

సర్ అక్బర్ హైదరీగారు తలచుకుంటే అచిరకాలములోనె రెండవ ఇభరాముడు కాడుకదా జనులకందరికిని రెండవ అభిరాముడుకాగలడు

సర్ అక్బరుగారికి మాతృభాషయందు ప్రేమ? ఈవిషయంవారు ౧౯౩౨ సం॥లోనే పంజాబు విద్యాపీఠస్నాతకులకు స్నాతకోపదేశమిచ్చుచు (Convocation Address) దీర్ఘముగా మాతృభాషా ప్రాముఖ్యతనుగురించి చెప్పియుండిరి ఇదివరలో మేము ఈ భాగాన్ని యుదహరించి యుంటిమి సర్ అక్బరుగారు ఒకమారు ఒకస్థానిక ఉర్దూమాసపత్రికలో ముల్కీ-భాషలకు కూడా ప్రత్యేక విద్యాపీఠాలేర్పాటుచేయించుట అవసరమగును అని అభిప్రాయమిచ్చినది మాకు జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నది

ముల్కీ-భాషలకు వాటి సంఖ్యను బట్టి వాటికి తగినస్థానమిచ్చుట చాలా అవసరము నవాబ్ మొహిదీయార్‌జంగు బహద్దరుగారు సర్ అక్బరుగారిని గురించి మాట్లాడుచు వారు ఉర్దూకు ప్రాధాన్యతనిచ్చి ఇంగ్లీషునకు రెండవస్థానమిచ్చిరని చెప్పిరి ఇంగ్లీషును రెండవస్థానంలో ఉంచితే ఉంచనిమ్మండికాని ముల్కీ-భాషలకు ఉర్దూతో సమానస్థానమిచ్చుట అవసరం ఇది సామ్యవాదకాలం కదా? అన్ని సమానమే అయినప్పుడు ముల్కీ-భాషలెందుకు మూలపడి మురిగిపోవలెను? సర్వజనాభిప్రాయాన్ని ఆదరించే మన సర్వజన రంజకులైన ప్రధానామాత్యులవారు ఇక్కట్లకు గిరాలాతీయుచున్న ముల్కీ-భాషల చావకుండా రక్షింతురుగాక

హర్కారేకు శిక్ష

హైదరాబాదు ౩౧ రా గణేశోత్సవసందర్భములో హైదరాబాదు నగరము న నాగపూరునివాసియైన హర్కారే అనువారు ఉపన్యసించినదియు తర్వాతఅతనిని పోలీసువారుపట్టుకొని కోర్టులో చాలానుచేసినదియు అందరెరిగినదే అతనికేసులో సాక్ష్యాలు వకీళ్ళ వాదోపవాదాలుముగిసెను నగర హింసాద్భవన్యాయశాఖ (ఫౌజ్దారీఅవ్వల్)లో వారివిచారణజరిగెను హర్కారేపై రాజద్రోహముస్థిరపడినదని న్యాయమూర్తిగారు తీర్పుచెప్పి రెండేండ్లకఠినశిక్షనువిధించిరి న్యాయాధికారిగారు అతనికి హైదరాబాదు రక్షణశాసనము ౩౪ సూత్రముప్రకారంశిక్షించిరి ఇంగ్లీషువారికి యుద్ధములో సహాయంచేయకూడదనిన్నీ, ఔరంగజెబుపేరుచెప్పి ఉపన్యాసములో హిందూముసల్మానులలో కలహాలుపెంచేదానికి చూచినాడనిన్నీ మొత్తంపై బ్రిటిషుప్రభుత్వముపై ప్రజలలో అసహ్యముకలిగేటట్టుమాట్లాడినాడనిన్ని చెప్పిరి

ప్రజాసంస్థలశాసనము

హైదరాబాదు (దక్కన్) ౩౧ ఈశాసనము హైదరాబాదు శాసనసభలో అంగీకరింపబడి వాయిదాపడియుండగా ఇప్పుడు మ-ఘ-వ-ప్రభువుగారి అంగీకారముపొంది శాసనమైపోయినదని ప్రకటించినారు అయితే ఇంత ఆలస్యమునకు కారణమేమి? ప్రభుత్వమువారు ఈశాసనాన్ని గురించి వివిధశాఖలవారి అభిప్రాయాలను తీసుకుంటు ఉండెనట అందుచేత నాలస్యమైందని ఒకవార్త తెలుపుచున్నది

సర్ అక్బర్‌గారిపటము

హైదరాబాదు ౩౧ ఉస్మానియావిద్యాపీఠ కళాశాలాభవనములో గతవారము సర్ అక్బర్ హైదరీగారి పటము బహిర్గతముచేయబడెను నవాబ్ మెహదియార్‌జంగు బహద్దరుగారు పటాన్ని బహిరంగపరచుచు సర్ అక్బర్ గారు ఉర్దూకుచేసినసేవ నుగ్గడించిరి మరియు వారురాష్ట్రముయొక్క ఆదాయాన్ని యెక్కువపన్ను వేయకుండా వృద్ధిపరిచిరనియు సెలవిచ్చిరి

కీ॥శే॥కూచినరసింహంగారు

ఈ అఖిలాంధ్రావనిలో ఆంధ్రకర్తృకసర్కారులలో శ్రీనరసింహముపంతులుగారి పేరుగనియట్టివారుండరు ఆయన రాజమండ్రి కళాశాలలో పన్నెండేళ్ళ మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలంగము పంతులు గార్లవద్ద ఆంగ్లాంధ్రభాషలను నేర్చినవారగుటచే నారెండుభాషలలోను సమగ్రపాండిత్యముగలవారైరి నరసాపురము, కాకినాడ, పిఠాపురము, హైస్కూళ్ళలో హెడ్మాష్టరుగా ౧౫ సంవత్సరాలకుపైగా ఉద్యోగమును చేసి యాయుద్యోగముమండి విరమించి ౧౦సంవత్సరాలు సూర్యరాయాంధ్ర నిఘంటు కార్యాలయమున శ్లాఘనీయముగ పనిచేసి తమడెబ్బదవ సంవత్సరమున దానినికూడవిడిచి ౪ సం॥ రాలనుండి విశ్రాంతిగైకొనుచు డెబ్బదినాల్గవయేట ౭-౧౧-౪౦ సం॥రమున ఆవాయాసముగా రామస్మరణముచేయుచు వసువులనువిడిచిరి నరసింహముగారి శిష్యవర్గమున కలక్టర్లు, బారిష్టర్లు విద్యాశాఖాధికార్లు పెక్కండ్రుండిరి ఎట్టి గ్రాడ్యేటయినను వీరియెదుట నాంగ్లము నుచ్చరించుటకు జడియుచుండువారు ఆదియుట్లుండ ఆంధ్రమునవో అసదృశవిశారద, వీరి స్వతంత్రములు భాషాంతరీకరణములు నైన రచించిన గద్యపద్య గ్రంథములు పెక్కులను వీరు గ్రాంథికభాషాభిమానముతో ప్రకటించిన ఆనందవాచకములు కొన్ని తాలూకులయాంధ్రావనిలో జదువబడినవని వింటిని నవి పుష్పసముహము పెల్లడికాగలదు ఇట్టి వారికేమి మాటికోపురికి గొప్పలోపము

పెండ్యాల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

గ్రామ పునరుద్ధరణము

(స్వవి) హైదరాబాదు (దక్కన్) ౩౧ ౧-తినవంబరునాడు జరిగిన స్త్రీసభలో గోపాలపేటరాణీగారగు శ్రీమతి రాణీ లలితాదేవిగారు గ్రామపునరుద్ధారణకార్యక్రమంపై యిట్లుమాట్లాడినారు

హిందూదేశమందంతటయు ప్రజలసామాజికసేవకొరకై వివిధములైన ఉద్యమములు అతితీవ్రముగ అభివృద్ధిచెందుచుండ, గ్రామపునర్నిర్మాణముయొక్క ప్రాముఖ్యతనుగురించి లేక దాని ప్రస్తుతఆవశ్యకతనుగురించి విస్తారముగ చెప్పనవసరములేదు హిందూదేశస్థులు కేవలము గ్రామములలోనివసించెడి జాతియనిచెప్పుట ఆచారమైనది ఇదిసత్యమే మరియును హిందూదేశపుప్రజలకు కర్షకుడే వెన్నెముకవంటివాడని చెప్పుటయందేమియును అతిశయోక్తి లేదు అందుచే గ్రామస్థుల, సామాజిక, ఆర్థికఉద్ధరణకై ప్రవేశపెట్టబడు ప్రతిప్రణాళిక తక్షణమే అత్యుత్తమమైన జాతీయప్రాముఖ్యతను వహించుచున్నది గవర్నమెంటువారిచే తెరవబడిన "సైలా" బ్యాంకు కొద్దిమొత్తముగు ౨౫౦రూ॥ పెట్టుబడితో కేవలమొక సంవత్సరములోనే ౩౦౫౪రూ॥ విలువ అంటుసరకులను విక్రయింపజేసినదనుట మిక్కిలి ప్రశంసనీయము ఇట్టి బ్యాంకులకు సంబంధించిన ప్రతిగ్రామమందును గ్రామ పునరుద్ధారసంఘ నిర్మాణము గవర్నమెంటువారి దృష్టిలోనున్నట్లు నాకు తెలియుచున్నది గవర్నమెంటువారు గ్రామజనుల శ్రేయస్సుకొరకై ఆతురతపడుచున్నదని మజావు చేయుటయందు అనేక ఉదాహరణములలో ఇదియొకటి అయితే ఇట్టి పని చాలకష్టతరమైనదనిన్నీ, అతిగంభీరమైనదనిన్నీ గవర్నమెంటువారికిని, అసాధ్యమైనదిగా కండినను, కొంతవరకు చిక్కులు కలిగించునదియైయున్నదనిన్నీ నేను నమ్ముచున్నాను ఆర్థికశాశ్వత ఫలితములను దృష్టియందుంచక పరిమితిచియూచిన సర్కారుఉద్యోగరీత్యా చేయబడు ఉద్యమములకంటె బాధ్యతరపునచేయబడు ఉద్యమములే గొప్పఫలితములకు కారణములని సంఘసేవచేసెడు ప్రతివ్యక్తికిని విదితమైయున్నది బ్రిటిషుఇండియా ప్రాంతములలో మరియుకొన్ని సంస్థానములలో ఇట్టిఉద్యమములు ప్రజలు సర్కారువారికి తోడ్పడుటవలననే దిగ్విజయముగ జరుగుచున్నవి మనష్టేటుయందుకూడా గ్రామ తరఫున చేయబడిన ప్రయత్నాలు తక్కువలేవు మొదకుననుండు "మెథడిస్టు" సంఘమువారు తమసర్కారుతోపాటు సహకారసంఘములు తెరచి దివ్యమైనపని చేయుచున్నారు మేముగవర్నమెంటువారు ప్రజాసహానుభూతికొరకు పాటుబడలేదని చెప్పుటలేదు కాని ఇట్టి సహానుభూతికొరకై ఇంతకంటె ధికముగ పాటుబడవలెనని కోరుచున్నాము పట్టణములలో నుండు కార్యకర్తలు గ్రామములకు ఇట్టికార్యమునకై పోయిన గ్రామస్థులనుండి తగుసహానుభూతి తక్షణమే దొరకదు అయితే గ్రామపునరుద్ధరణ కార్యక్రమములు విజయముపొందవలయునన్న గ్రామ జనులతో యెక్కువగ సంబంధము కలిగించుకొనుట అత్యవసరము

మన నిజాంరాష్ట్రాంతమందు అనేక జాగీర్లు సంస్థానములు జమీన్దారీలున్నవి ఇచ్చటిగ్రామస్థులయందు అవిద్యదారిద్ర్యము ఉన్న విషయములోక ప్రసిద్ధమే. ఆకారణముచే పేర్కొనబడిన కార్యములు వీరియందుజరుగుట అత్యవసరమైయున్నది ఈసందర్భమున మీకు నాకు మాష్టేటగు గోపాలపేటనుగురించి కొంత చెప్పుటకు సెలవొసంగుదురుగాక!

నేను ఇటీవలనే గ్రామ పునరోద్ధారణకార్యముకు మాష్టేటుయందు సాగించుచున్నాను గ్రామజనుల సౌకర్యమునకుగాను మేము నడకుటదారముచేయుట మొదలగువాటిని ప్రవేశపెట్టినాము మేము అవిద్యనుదూరము చేయుటకై ప్రాథమికస్కూలునుఅభివృద్ధి చేసియున్నాము. రేడియో సంభాషణలు గ్రామపాటలు అప్పుడప్పుడు ప్రాంతీయభాష తెలుగైనందున తెలుగులో పరిశుభ్రత, ఆరోగ్యరక్షణ, మద్యపాననిరోధము మొదలగువాటిని గురించి మాట్లాడుట ఇవన్నియు ప్రజలయందు ఉత్సాహము కలిగించుచున్నవి కొద్దికాలములోనే ఫలితములు చాలా ఉత్సాహకరముగ ఉండునని నేను తలచుచున్నాను అల్పస్థితిలో ప్రారంభించిన కార్యకర్తల ఓర్పు పట్టుదలచే గొప్పఫలితము లభించునని చెప్పుటకు నేను గోపాలపేటవిషయమును ఉదహరించియున్నాను నేను నాశక్తికొలది సమస్త జాగీర్దార్లు, సంస్థానాధీశులు తమ ప్రదేశముందు త్వరలోనే గ్రామపునరుద్ధారణ ప్రణాళికలను అమలులోపెట్టుటకు యెడతెగని కృషి చేయవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను

నేను గ్రామస్థులక్షేమమునందు రాజక్షేమము, రాజక్షేమమునందు గ్రామస్థుల క్షేమము ఉన్నదని నొక్కిచెప్ప నవసరములేదు

నెవిల్ ఛేంబర్లేనుగారి మరణము

నెవిల్ చేంబర్లెనుగారు ప్రధానమంత్రి పదవి నుండి విరమించుకొని చర్చిల్‌గారి మంత్రివర్గములో కొద్దిరోజులుండి, ఆరోగ్యముచెడుటచే రాజీనామా నిచ్చి స్వగ్రామానికి పోయియుండిరి గదా వారక్కడ తమయింట్లో నవంబరు ౯ వ తేది శనివారము భౌతికదేహమును వదలిపోయినారు

రైలుడబ్బాతంతిలాగుట

హైదరాబాదు, ౩౧ హైదరాబాదునాదర్ష్యాము హైస్కూలు హెడ్‌ప్రిన్సిపాలుగారైన ప్రకాశరావుగారిపైన అతడు రైలులోవచ్చుచుండగా డబ్బాలోనితంతి లాగినందున ౫౦రూపాయిలజుర్మానాయివ్వవలెనని రైల్వేవారు సికింద్రాబాదు కోర్టులో దావాతెచ్చిరి ఎందుకులాగవలసి వచ్చిందంటే ఆడబ్బాలో కొందరు పంజాబీసిఫాయిలు జొరబడి ప్రయాణీకులవద్దనున్న పండ్లనులాగుకొని భక్షించిరి ఇదేమన్యాయమండీఅంటే ఎగబడికొట్టేదానికివచ్చిరి మరియట్టిగుండాతనమును మాపించగా భయపడి రైలుతంతినిలాగితే గార్డుమున్నగువారైనా రక్షించుతారేమోఅని సదుద్దేశముతోనే అప్రకారంచేసినాను అనిజవాబిచ్చిరి న్యాయాధికారి వారిని మంచిపనిచేసినావు నీపైన నేరములేదని కేసుకొట్టివేసినారు

సఫాయిదొమ్మిక

హైదరాబాదు ౩౧ హైదరాబాదు బేగంబజారు గౌలీపురాలో పండిగుండేరావుగారు తమపురగాలకు సంఘసభ్యత్వాన్ని నడిపించుకొన్నందున వారిస్థానములో రాజాబహద్దరు వెంకటరామారెడ్డిగారిని ఎన్నుకొందుమని అచ్చటివారనుకొనుచున్నారు

గృహలక్ష్ములుగా భావింపబడు దయార్ద్రహృదయులగు స్త్రీలవలన అద్భుత కార్యములు జరుగును దయారసముగల స్త్రీలు తమ గృహాముల ప్రవేశించినతోడనే వారికుటుంబము వారు బ్రహ్మానందమును పొందుదురు స్త్రీలసంఘసేవాపరాయణత్వమునకు అతిశీఘ్రముగ ఫలము లభించును ప్రసవవేదన యనుభవించెడు స్త్రీకి, లేక రోగపీడితులైనవారి నర్సు యొక్క దర్శనము లభించగానే దేవదర్శనమైనట్లు ఉల్లాసంగును ఆమె దయగల మృదువుఘు సంభాషణలకు హృదయావేదన ఉపశమించును.

పైచెప్పిన కారణములచే తోడిప్రతినిధి సోదరీమణులకు జాతిసేవయుంటు అనేక అవకాశములున్నవని మరల నొక్కి చెప్పుచున్నాను గ్రామస్థులతరఫునుండి చేయు నామనవి వీరందరు ఆలకించెదరని తలచుచున్నాను

యువరాజుగారికి డాక్టర్ బిరుదము

ఉస్మానియా విద్యాపీఠమిచ్చుట

హైదరాబాదు(దక్కను) నైవ౦ ౧౧వనవంబరునాడు ఉస్మానియావిద్యాపీఠమువారు ప్రత్యేకముగ ఏర్పాట్లుచేసి శ్రీ బీరారుయువరాజులుంగారికి ఎల్. ఎల్. డి. బిరుదము సమర్పించుకొన్నారు. ఆసందర్భములో గొప్పగొప్పనవాబులు, ప్రొఫెసర్లు అధికారులు చాలామందివచ్చియుండిరి. నవాబు మెహిదీయార్జంగు బహద్దరుగారు ఈవిధముగా నుపన్యసించిరి.

మనకు శ్రీయువరాజులుంగారిపైగల ఆపారభక్తిప్రేమలను వెల్లడించుటకై మన విద్యాపీఠములోని అత్యున్నతబిరుదమును సమర్పించుకొనుటకై మనమిచ్చట సమావేశమైయున్నాము. ఈవిధంగాచేయుటలో మనవిద్యాపీఠానికే గౌరవము హెచ్చియున్నది.

ఇదేవిధంగా ౧౫సంవత్సరాల క్రిందట మనలోమన మహాఘనతవహించిన ప్రభువులుంగారికి సుల్తానుల్ ఉలూం అను బిరుదమిచ్చి గౌరవమును పొందితిమి. శ్రీవారిపర్యవేక్షణలో మనయువరాజులుంగారు ప్రాచ్యప్రతీచ్యవిద్యలలో మంచి పాండిత్యాన్ని గడించినారు. పైగా వీరు హైదరాబాదు సేనానివద్ద సైనికశిక్షణమును పొందినారు. ఈకారణాలచేత మనయువరాజులుంగారి విజ్ఞత వారిదయారసము మంచిపరిణతిపొందినవైయున్నవి. వీరురాష్ట్రమంతటను సంచారముచేసి గ్రామసమస్యలలో మంచి అనుభవమును సంపాదించినారు. మనయువరాజులుంగారు మంచివ్యాయామముచేసినట్టివారు. పోలోఆటలో ఆరితేరినచేయి. శ్రీవారు ౧౯౩౪ సేనానాయకులుగా ఏర్పాటైరి. ఈఆరేండ్లలోనే శ్రీవారిసైన్యములో మంచిశిక్షణ వృద్ధిచేయించినారు.

బీదలపై శ్రీవారికి చాలాదయ. ఇటీవలనే శ్రీవారు కరీంనగరు, వరంగల్ జిల్లాలలో క్షామబాధితులైనవారిని స్వయముగా చూచి వారికి చాలా సహాయముచేసినారు.

విద్యావిషయంలో శ్రీవారికి మంచిశ్రద్ధ. అనేకవిద్యాసమస్యలలో శ్రీవారు మంచి ఆలోచనలు చెప్పినారు. శ్రీవారు ప . మారులు విద్యాపీఠాన్ని దర్శించి యువకులకు హితబోధచేసినారు. శ్రీవారి కృషిఫలితంగానే విద్యాపీఠపు ట్రెయినింగుదళం ఏర్పాటయ్యెను. శ్రీవారిలో సర్వనిర్వహణము, న్యాయపథము విశాలభావము. అభివృద్ధికాంక్ష చాలా ప్రాధాన్యతవహించినగుణాలు.

విద్యాపీఠోద్దేశములలో నొకటి అధునాతన సనాతన విద్యావిషయముల సమన్వయమైయున్నది. అసఫ్‌జాహీవంశముయొక్క ఉత్తమగుణాలనుపొందిన శ్రీవారికి డాక్టరు బిరుద మిచ్చుట అత్యంత సమంజసము.

శ్రీ యువరాజుగారి ఉపన్యాసము

శ్రీ బీరారుయువరాజులుంగారు డాక్టరు బిరుదమందినతర్వాత ఈక్రిందివిధముగానుపన్యసించిరి.

"మన దయాసముద్రులగు ప్రభువుగారి పరిపాలనలోని అనేక ఉత్తమకార్యములలో నొకటగు ఈవిద్యాపీఠమునుండి డాక్టరు బిరుదమందుట గొప్పఅవకాశమని నేను తలచుచున్నాను. రైట్ ఆనరబిల్ ఛాన్సలర్ గారి శ్రమయు చారిత్రికమై యుండగలదు.

వైస్ ఛాన్సలర్ గారు నా విషయమై చెప్పిన మాటలకు నాయభినందనాలు తెలుపుచున్నాను. నాజనకులయొక్క పర్యవేక్షణలో విద్యావిషయమై కావింపబడునట్టిశ్రద్ధ, విద్యా పీఠములోని వివిధాభివృద్ధులు, ఇవన్నియు మాడగా అసఫ్‌జాహీవంశమువారి యుత్తమపథము మాతండ్రిగారి ఆడుగుజాడలనునడుచుటయేయని నాకుతోచినది.

ఈసందర్భములో విద్యాపీఠముయొక్క విద్యార్థులకుకొన్ని యుపదేశములు చేయదలచినాము ఈసమయంలో ప్రపంచంలో కనివినియెరుగని విషాదఘట్టము సంభవించుచున్నది.

విజ్ఞానఫలితముగా కనుగొన్న విషయాలు దౌష్ట్యమునకై వినియోగింపబడియున్నవి. దాని ఫలితంగా సర్వనాశనముఅగుచున్నది, పాశ్చాత్యుల విద్యావిధానము అతివృద్ధినొందినదే వారివిజ్ఞానశాస్త్రము, వారికళలు చాల ఉత్తమములైనవే, వీటిని దుర్వినియోగముచేయుచున్నారు ఒకవిధముగా వారిదృక్పథము కలుషీకృతమైనది. వారి మతవిశ్వాసములు అణచివేయబడినవి.

చరిత్రచదివినచో పరమతసహనము, న్యాయము అనుగుణాలు శాంత్యభివృద్ధికి చాలముఖ్యమనియు వీటిని పాలించుటకష్టమనియు, పాలింపకుండిన నాశనముకలుగుననియు విశదమగును నైతికబలమున్న నే క్రమశిక్షణకలుగును మనమాతృదేశమగు ఇండియాలో నానామతాలు, సంస్కృతులు, భాషలు, జాతులు, ఉత్తమముగా పోషించియున్నవి. పరస్పరసహనముచే ఇవన్నియు నిలిచియున్నవి.

మన మెంతవరకు ధర్మపద్ధతితో విజ్ఞానముతో రుచుమో, మతబోధలననుసరింతుమో, పరస్పరం న్యాయము, నిష్పక్షపాతము అనుగుణాలకలవారమైయుందుమో, ఎంతవరకు మనకామాదిదుర్గుణాలను అణచియుంతుమో అంతవరకుమన చర్యలన్నియు తప్పకుండా విజయవంతముగా నుండును దేవుడును సహాయపడును.

మార్కెటుకమిటి ఖర్చు

ఖమ్మం మెట్టునందు మార్కెటుకమిటి స్థాపించి నాడు(?) రెండు సంవత్సరములనుండి ... రెండు సం వగను కమెటీమెంబర్లు ... పరగుల... పుట్టుకలగా నాపునచేసిరి దానిరైతులకు కొంతలాభము, కొనని ఈసత్సన్ము కమిటీవారు వెనుకటిపట్టునలలో పనిచేయుటలేదు. కమిటీమెంబర్ల అశ్రద్ధవలన రైతులకు చాలనష్టముకలుగుచున్నది, యుద్ధముకారణముచూపి ధరతగ్గుటేకాక అనేకాయుగూడ నూటపన్నెండు నూటయిరువైవరకు పొందుచేసి తూచుచున్నారు మానేజరు సొసాయిటీ అక్రమపరిస్థితులలో సరిగాపనిచేస్తే మీర్తీతులకు యీ అశోక పట్టును.

రైతు

హజరతు మొహాని

హైదరాబాదు ౧౩ ౧౧
మౌలానా హజ్రతు మొహానీఅను సుప్రసిద్ధరాజకీయనాయకులు హైదరాబాదుకు విచ్చేసినారు. వారు త్రూపుబజారులో నయీముల్ హక్ గారియింటిలో దిగియున్నారు

శ్రీ శివపంచాక్షరీ కోటినామపూజా మహోత్సవము

విశ్వకళ్యాణముకలిగి ప్రపంచశాంతి నెలకొనుటకు విక్రమ కార్తిక బ॥ ౧౩ అనుండి మార్గశిర ౫ అవరకు సప్తాహిక దీక్షతో శ్రీశివపంచాక్షరీ కోటినామపూజామహోత్సవముజరుపబడును. మెదక్ జిల్లా తాలూకా సిద్దిపేట గ్రామములో యీ మహోత్సవమునకు జరుగును కానభక్తులందరు యీ కార్తిక బ॥ ౧౦లు లోపు గానేమున్ వ్రాసిన శ్రీశివపంచాక్షరీనామములు సిద్దిపేట శ్రీశరశేఖరాల యమునకుపంపగలరు

ఇట్లు,
ఆర్య వైశ్యభక్తసంఘం,
సిద్దిపేట.

సాద్యమైనచో ఉపవాసము చేయును

శ్రీత మాలవ్యాగారికి మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు గాంధీమహాత్మునికి వ్రాసినఒక లేఖలో వారిని ఉపవాసము వ్రానవలదనికోరగా, అందుకు గాంధీమహాత్ముడు ఈక్రింది ప్రత్యుత్తరమును మాలవ్యాగారికి పంపినాడు,

"తమప్రేమ నాకు తెలుసును. తమఆందోళనయు తెలుసును, నేనుభగవదధీనుడను. సాధ్యమైనచో పదలుకొనగలను"

ఘోరమైన భూకంపము

ఘోరమైనభూకంపముచే నవంబరు ౧౦వతేది ఉదయమున రుమేనియా దేశప్రధాననగరము బుఖారెస్టులో ౫౦ మందిమరణములును, నానాభ్రలన్నికట్టడములుకూలుటయు సంభవించినవి. నగరవాసులు భీతాహులై వీధులలోపడిరి. టర్కీలో ఇస్తాంబుల్ లో గతతేది నాటిరాత్రి మహావేగముగా భూమిఅదరెను. కానిఇంతవరకును నష్టమేమిఆయునట్లుకానరాదు

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్ర యుగ్నో ప్రభుత్వముల ఒడంబడిక

యుగ్నోరాజ్య సముద్రతీరమందు నౌకాశ్రయములను. విమానాశ్రయములను అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుచేసికొనుటకు యుగ్నోప్రభుత్వమువారు సమ్మతించినట్లు ఒకఅమెరికా పత్రికవలన తెలియుచున్నది.

హైదరాబాదు బజారు ధరలు

తేది ౯-౨-౫౦ ఫ

పల్లా ౧కి ౧౨౦ సేర్లుచొప్పున ధరలిచ్చినారు

వివరము	పల్లా ౧కి ధర రూ	అ	పై
కిచిడీసాంబర్లు	౨౦	౮	౦
సంబర్లు	౨౦	౦	౦
ఢిల్లీభోగాలు	౧౯	౮	౦
రాంసాగర్లు	౧౯	౦	౦
నానక్రాం	౧౯	౮	౦
అర్కాటి	౧౯	౧౨	౦
కోనామణి	౧౮	౪	౦
బుడుమాలు	౧౭	౮	౦
జీరాశాలి	౧౫	౮	-
గోధుమలు	౧౩	౦	౦
బన్సీ	౧౮	౦	౦
అమ్మకీ	౧౯	౦	౦
పోటియా	౧౩	౦	౦
ఎఱ్ఱగోధుమలు	౧౩	౪	౦
జొన్నలు	౯	౯	౦
తెల్లజొన్నలు	౧౦-౯	౧౨	౦
పచ్చజొన్నలు	౭	౮	౦
మడికట్టుజొన్నలు	౭	౮	౦
శనగలు	౩	౧౦	౦
కందులు	౮	౧౨	౦ నుండి
	౧౦	౮	౦ వరకు
మినుములు	౧౧	౦	౦
ఉలవలు	౧౨	౦	౦
సజ్జలు	౭	౮	౦
కుసుమలు	౭	౪	౬
పప్పు			
శనగపప్పు	౧౩	౮	౦
కంది ,,	౧౫	౦	౧
పెసర ,,	౧౯	౦	౦
ఉలవ ,,	౧౩	౧౨	౦
మినుప ,,	౧౫	౦	౦
ఎసర ,,	౧౮	౮	౬
బెల్లము	౧౨	౦	-
ఉప్పు	౧౨	౦	౦
ఉల్లిగడ్డ	౧౨	౮	౦
తెల్లచెరుకు	౧౨ నుండి ౨౦ దాకా		
చక్కెర మణుగు (౪౦ సే)			
జావా ,, ,,	౧౪	౦	౦
బొంబాయి ,, ,,	౧౩	౧౪	౦
మద్రాసు ,, ,,	౧౩	౧౫	౦
నిజామాబాదు ,, ,,	౧౩	౧౨	౦
ఎర్ర చక్కెర ,, పల్ల	౧౬	౨	౦
దర్గా చక్కెర ,, (౪౦ సే)	౧౬	౧౨	౦
ఎల్లిగడ్డ ౧౨ సే	౩	[illegible]	౦
అల్లం ,, ,,	౧	౧౨	౦
మణుగు ౧౨ సే			
కొబ్బరి నూనె	౪	౮	౦
కుసుమనూనె ,,	౩	[illegible]	[illegible]
మంచినూనె ,,	౩	౧౨	[illegible]
వేరుసెనగనూనె ,,	౨	౧౪	౦
పుంటినూనె ,,			
కిరోసిన్ (గ్యాస్),, డబ్బా ౧ కి			
నెయ్యి మణుగు ౪౦ సే			
విదరునెయ్యి ,, ,,	౪౨	౦	౦
తెలంగానా ,, ,,	౪౦	౦	౦
వనస్పతి డబ్బా ౧కి	[illegible]	౨	౦
బంగారు తు ౧కి	౪౯	౧౨	౦
వెండి ౧౦౦ తు	౬౫	౧౨	౦
తు ౧కి	౦	౦	౬
సవరిన్ ౧కి కల్దారు రూ	౨౫	౪	౦
మారకం			
హాలీకి కల్దారు	౧౬	౧	౬
కల్దారుకు హాలీలు	౧౫	౧౫	౬
ఆముదాలు	౧౧	౪	౦
వేరుసెనగ	౮	౪	౦
మిరపలు పల్లా ౧కి	౯	౪	౦
పత్తి పల్లా ౧కి	౧౨	౦	౦

గమనిక.—

ధరలు పైవైనంతవరకు సరియైనవిగా తెలుపుచున్నాము. అయినను ఏమైన పొరపాట్లుండిన దానికి పత్రికవారు బాధ్యులు కాజాలరు. ఈ నగరాలలో చిన్నాలలో వ్యాపారపు పేటలలోని గొప్పగొప్పవారు తమకు తెలిపిన ధరలను మా పత్రికలో ప్రకటించుటవలన వ్యాపారానికి మంచిప్రచారము కలుగును.

క్రొత్తరకపు సత్యాగ్రహము

రెండవ సత్యాగ్రహి అరెస్టు

నవంబరు ౪వ తేదీ నాడు క్రొత్తరకపు సత్యాగ్రహమును గాంధిమహాత్మునిచే రెండవ సత్యాగ్రహిగ నియుక్తులైన బ్రహ్మదత్తు రాయినిర్మల్ గారు ప్రారంభించినారు. వారు గాంధి ఆశ్రమమునుండి బయలుదేరి, కాలినడకపై ౧౦౦౦ మైళ్ళ ప్రయాణమును సాగించుటకు బయలుదేరిరి. వారిని మహాత్ముడు మరికొందరు కాంగ్రెసు నాయకులును సాగనంపిరి. సేవాగ్రామమునకు మూడుమైళ్ళదూరము లో రైలుబాట రోడ్డుకు వియునోటు నుండివారు ఒక చేతిసంచిని యొజ్జువాడ చరఖాఅనబడు చిన్న రాటమును వెంటబెట్టుకొని బయలుదేరిరి.

సేవాగ్రామమునుండి కొలలో వారు ఒక రైల్వే క్రాసింగువద్ద దిగుచున్నప్పటికి ఇద్దరు సాదాదుస్తులు ధరించిన పోలీసుఅధికారులు, ఇద్దరు పత్రికల విలేఖరులు, ఒక మేజిస్ట్రేటును అచటికివచ్చిరి. కొన్ని నిమిషాలతర్వాత వారితో కొందరు కాంగ్రెసువారుచేరిరి. వారిచటచేరిన జనులకు యుద్ధము లోను కాంగ్రెసువైఖరి, ఖాదీ, అహింస-వీటిని గురించికొంతచెప్పిరి. తర్వాత వారు నాగిపూరు మార్గంలోనడిచిరి. నడచుచు శ్రోతలతోకనపడిన వారలకు కాంగ్రెసువిధానమును చెప్పుటకై ఒకచోట రెండునిమిషాలాగిరి. ఇట్లు పోవుచుండగా వారివెంట జనముఅధికమయ్యెను. ఇట్లుఎక్కువై నతర్వాతవారు కొద్దినిమిషాలు అజనానికిఉపన్యసించి మరల ప్రయాణము సాగించిరి.

తుదకు బ్రహ్మదత్తుగారిని వర్ధాకు అయిదు మైళ్ళదూరాన ఒక గ్రామంలో అరెస్టు చేసిరి. నగరమునకు తీసుకువచ్చి మేజిస్ట్రేటు గారి కీసుకువచ్చారని. ఆ కాలములో విచారణ వర్ధా జయిలులో జరిగెను.

కాంగ్రెసు కార్యవర్గ నిర్ణయము

కాంగ్రెసు కార్యవర్గసమావేశములు నవంబరు ౫,౬ తేదీలలో జరిగినవి. గాంధిమహాత్ముడు సభలోనుండి తమ అభిప్రాయములను, కార్యక్రమమును వివరించిరి. నవంబరు ౭వ తేదీన కూడ సభ్యులు ఆలోచనలను జరిపిరి.

ప్రస్తుతమునకు కాంగ్రెసు సంస్థలన్నియు ఖద్దరు, అస్పృశ్యతానివారణ, వేర్వేరు తెగలవిక మత్యము-అను నిర్మాణ కార్యక్రమమందే శ్రద్ధవహించవలెనని కోరుటకు తీర్మానించబడినట్లు తెలియుచున్నది. గాంధిమహాత్ముడు వ్యక్తిసత్యాగ్రహమును కొద్దిగా విస్తరింపజేయుటకు సమ్మతించినట్లుకూడ తెలియుచున్నది. మహాత్ముని ఉపవాసవుతలంపు విషయమై ఆలోచనలు సాగినట్లును, కార్యవర్గ సభ్యులందరును మహాత్ముని ఉపవాసయత్నము [illegible] కని గట్టిగా కోరినట్లును తెలియుచున్నది.

అమెరికా అధ్యక్షుని ఎన్నిక

మరల రూజ్వెల్టుగారి విజయము

నవంబరు ౫వ తేదీ నాడు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములో అధ్యక్షునిఎన్నిక జరిగినది. ఎన్నికల లో రూజ్వెల్టుగారు మరలగెలిచినారు. వీరికిప్రతిస్పర్థి వెండెల్ విల్కీగారు. రూజ్వెల్టుగారు డెమొక్రాటిక్ పార్టీవారు. విల్కీగారు రిపబ్లికన్ పార్టీవారు. ఎన్నికవిలో తమకేఎన్నుకొనవలెనని వదని ఇరువురు ప్రజలను కోరుటలో తమవిధానములెట్లుండునో వివరించుచు చాల ప్రచారము చేసిరి. అట్లువివరించిన విధానాలలో విదేశాంగ విధానములో ఇరువురును అమెరికాయుద్ధంలో దిగకుండ బ్రిటనుకు సాధ్యమైనంతఎక్కువ సహాయముచేయవలెనని చెప్పినవారే దేశీయవిధానా లలో నే ఇరువురికిని భేదములుండెను. ఎన్నికలో ఇరువురికివచ్చిన ఓట్ల పూర్తిలెక్కలు ఇంకను అధికారరీత్యా ప్రకటింపబడలే కాని, ఇంతవరకు లెక్కించినఓట్లలో చాలాఅధికభాగము రూజ్వెల్టుగారికే వచ్చినట్లు వెండెల్ విల్కీగారే అంగీకరించిరి తానుఓడినట్లు ఒప్పుకొనుచు రూజ్వెల్టుగారికి నవంబరు ౬వ తేదీన అభినందనమును తంతిద్వారాపంపినారు. అమెరికా స్టేటు సెక్రటరీ కార్డెల్ హల్లుగారుకూడ రూజ్వెల్టుగారే గెలిచినట్లు ప్రకటించి, ఈజయమువల్ల అమెరికా జనాను ఆకమతాలను ప్రస్ఫుటలతో ప్రతిఘటించవలెనని యు, బ్రిటనుకు యుద్ధసామగ్రిని పూర్తిగాపంపవలెననియు తాను చెప్పిన విధానమునకు అమెరికా ప్రజలు ఆమోదించినట్లు ధ్రువపడుచున్నదని నారు.

శాసనసభలో రూజ్వెల్టుపక్ష బలము

అమెరికా శాసనసభలకు సెనేటు, ప్రజాప్రతినిధిసభలలోకూడ ఎక్కువమందిసభ్యులు రూజ్వెల్టుగారికు డెమొక్రాటిక్ పక్షమువారే ఎన్నుకొనబడినారు. నవంబరు ౬వ తేదీవరకు తెలిసినదానినిబట్టి ప్రజాప్రతినిధిసభలో ౨౩౫మంది డెమొక్రాట్లు ౧౬౨మందిరిపబ్లికనులు 3 గురు ప్రొగ్రెసివ్ పార్టీవారు, ౧లేబరుపార్టీ సభ్యుడు ఏర్పడినారు. మరి అయిదుగురెవరో తెలియదు. సెనేటులో ౬౬మంది డెమొక్రాట్లు, ౨౮మంది రిపబ్లికనులు, ౨ ప్రొగ్రెసివ్ పార్టీవారు ఏర్పడినారు.

క్రొత్త ప్రభుత్వము

౧౯౪౧ జనవరి౨౦వ తేదీన అమెరికాకు క్రొత్త ప్రభుత్వ మేర్పడగలదు. అందులో రూజ్వెల్టుగారు తనయిష్టమువచ్చిన మంత్రులను నియమించుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యము నీయవలెనుతలంపుతో దేశీయాంగమంత్రి ఇక్సుగారు రాజీనామా నిచ్చినారు.

అమెరికా ఆయుధముల అభివృద్ధి

అమెరికాలో సైనికశాఖ ఖర్చులకై ౧౫౦౦ కోట్ల డాలర్లవరకు అమెరికా జనులనుండి అప్పుచేయుటకు శాసనసభనుండి అనుమతి కోరుటకు ప్రభుత్వకోశాధికారియగు మార్గెంథో గారు నిశ్చయించినారు ఇదిగాక ౫౦౦ కోట్ల వరకు పరిపోవునట. అమెరికా ఆయుధసంపత్తును అధికముగా వృద్ధిచేయుటకు ఇప్పటినుండియే యత్నములు ప్రారంభించబడునని వారు తెలిపినారు.

రాయరావుపేట

మద్యపాననిరోధక సంఘస్థాపన

(ఒక విలేఖరి)

౩-౧౧-౧౯౪౦ న

జిల్లాఅత్రాపుబల్దా తా॥ మేడిచల్ లోని రాయరావుపేట మరియు జమీలపేటయనుమాయి చిన్నగ్రామపల్లెలలో తేది ౧౭వ అక్టోబరు ౧౯౪౦న కోటాన మద్యపాననిరోధక కేంద్రసంఘము హైదరాబాదువారిద్వారా మద్యపాననిషేధప్రచారార్థము ఒకమద్యపాననిరోధక సంఘము స్థాపింపబడి యీక్రింది కార్యకర్తలు మరియు సహకారసభ్యులు ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ సంఘము రాయరావుపేట మద్యపాననిరోధక సంఘము అనుపేరుతో హైదరాబాదు మద్యపాననిరోధక కేంద్రసంఘము యాజమాన్యమున మల్కాజిగిరి మరియు ఎములాబాద పట్టిగ్రామములో మద్యపాననిరోధక ప్రచారముచేయుచుండును

అధ్యక్షులు కోదండరామకృష్ణరావుగారు
ఉపాధ్యక్షులు కొమ్మిడి వాసుదేవారెడ్డిగారు
కార్యదర్శి వి. ఎ. దీనబంధు

దీపావళి సమావేశములు

ఈపల్లెలలో దీపావళి సమావేశములు రెండు గ్రామముల పౌరుల ఐకమత్యముచే అత్యంతోత్సాహములతో జరుపబడెను. బంగారం బుచ్చిరెడ్డిగారి మునసబు జమీలపేట అంజనేయాలయములో శ్రీకొమ్మిడి నార్సింహారెడ్డి కొండాపురము గారి అధ్యక్షతన సాయంత్రము ఐదుగంటలనుండి సుమారు రెండుగంటలు సమావేశ కార్యక్రమములు ఆరంభింపబడెను మొట్టమొదట శ్రీ టి. పాండురంగయ్యగారు దీపావళి పండుగవిషయము విపులముగానుపన్యసించి ప్రేక్షకుల నానందింపజేసిరి. పిదప శ్రీవెంకటరామారావువిద్యార్థి బి. ఎ. గారు మద్యపానమువలని నష్టకష్టము [illegible] చి, ముఖ్యముగా యీమద్యపాన పిశాచమువలన నే మనపల్లెటూళ్ళ రైతులందరు దారిద్ర్యదేవతచే పీడింపబడుచున్నారని చక్కగాబోధించిరి.తరువాత శ్రీ వి.ఎ. దీనబంధుకారు యీ గ్రామములలో మద్యపాననిరోధక కేంద్రసంఘముద్వారా ఒక మద్యపాననిరోధక సంఘము స్థాపింపబడి. అద్దానికొరకు ఎన్నుకొనబడిన కార్యకర్తలు మరియు తదితరసభ్యులపరిచయ మొసగుచు కేంద్ర సంఘముద్వారా నొసంగబడిన పత్రము పంచిపెట్టి, మద్యపానమును నిర్మూలింపజేయుటకై శ్రీ ప్రభువుగారిచే ప్రసాదింపబడిన యీ ఫర్మాను అక్షరక్షముగా ప్రేక్షకులందరికి తెనుగులోమరియు ఉర్దులో చదివి వివరించి కొన్ని మద్యపాననిరసనగీతములు [illegible]

ఆంధ్రములో ఇదివర

కేదీ ఇట్లాంటి స

సవంతమై. చా

రిత్రికదృష్టితో నవ

గ్రంథ గా వ్రాయబడిన నేటియుద్ధవృత్తము! వివిధరాజకీయ పథములలోని విశేషములను, ప్రత్యేకతలను తెలిసికొనుటకు మా కార్యాలయమునకు రు ౦-౯-౦ తపాల బిళ్లలు పంపినచో బుక్‌పోస్టుగా ౧౧౩ పుటల పుస్తకము పంపబడును.

"రెండో ప్రపంచయుద్ధమా?"

(మొదటిభాగము)

ఏజంట్లకు ప్రత్యేక సౌకర్యములు.

వివరములకు:—

గుండవరము హనుమంతరావు
౧౫౫ సుల్తానుబజారు,
హైద్రాబాదు-దక్కను

సిరిపేట

(విలేఖరి) ౬-౧౧-౧౯౪౦ న

ఇది నాగారుకోతా లాకాలోచేరిన గ్రామము. హైదరాబాదుకు సుమారు (౪౦) మైళ్లుండును. జనసంఖ్య(౨౭౪౦) మాల్గుజారిరాబడి (౭౫౪౧) రూపాయిలు, అందు లోకల్ ఫండు మదుకు (౨౪౦)రూపాయిలు అబ్కారి అదాయము (౨౬౦౦)రూపాయిలు. ఇంకేగాక ఇంకొన్ని విధములుగానో సర్కారుకు ఈయూరిప్రజలు పైకముచెల్లించుచున్నారు. రోగము వచ్చినా నొప్పి వచ్చినా అడుగుదిక్కులేదు.

మరికొాలవలతోను. చెంటలొందలతోను, గ్రామపారిశుద్ధ్యము కలుషితమైనర్పబడియున్నది. గ్రామవాసులతో సహా అనుభవించుచున్న గ్రామాధికారులైన శ్రీ వెంకట నారాయణరెడ్డి గారు ప్రజలసహకారముతో సాధ్యమగునంతవరకు గ్రామముద్ధారణ గావించవలయునని కృతనిశ్చయులగుట ముదావహము. వీరుకొలపసటిలో నే మద్యపాననిరోధక కేంద్ర సంఘ సమావేశమునకు పారము సభ్యులై తమగ్రామమున శాఖను స్థాపించుకొని మద్యనిరోధక ప్రయత్నము గావించుచున్నారు. అబ్కారీ మాములు తనకేయున్నను తీవ్రప్రచారము సాగించుట ప్రత్యేకముగా పేర్కొనదగినవిషయము. ఇది వీరి ఉదారబుద్ధికి నిదర్శనము మొన్న మొన్న జేసిరొగ అయుర్వేదవైద్యుని నియమించి ఔషధముల తయారుచేసికొనుటకు కొంతధనమునుగూడ నిచ్చిరి.

సర్వేలుపట్టి ఆంధ్రజనసంఘమునకు వీరుఅధ్యక్షులుగూడాను. వీరుతమగ్రామమును పట్టణాంధ్రమునగాజేసి, ఒకఆర్గనైజరు (ఆంధ్ర మహాసభ) సహాయముతో ఆంధ్రమహాసభవారి నిర్మాణకార్యక్రమమును కార్యరూపమున పెట్టుట కుద్యుక్తులైయున్నారు.

ఏదుట్ల

(నమస్తా జట్పోల్)

మహమ్మదీయుల మనవి

(ఒక విలేఖరి)

ఈసంవత్సరములో రంజాన్ షరీఫ్ పండుగలాటి మతవిరుద్ధములులేక ఐకమత్యముగా కడు సుకరముగా జరిగినవి. కడపటిరోజు (పండుగదినము) హిందూముసల్మానుల ఐకమత్యసూచనగా హిందూమతసంబంధులగు శివగౌడు పుల్లయ్య (ముస్తాజరు అబ్కారీ) గారు హిందూమతస్థులైనను మాపైనుండు ప్రేమచే వెల్లడించగోరి మాయీదునుండి మేళతాళములతో మమ్ములను గౌరవముగా తమ గ్రామస్వగృహంబునకు తీసుకొనివచ్చి మాకెల్లరకువిందొసంగిరి. అవిందు మిక్కిలి రుచికరభక్ష్యాహారములతోను వివిధమైన పక్వాన్నంబులతోను నిండగొల్పుచుండెను. భోజనాది కృత్యములయందును వారుసొంతముగమహా శ్రమముతో రక్షించి మమ్ములు తృప్తులగావించిరి యిందువల్ల వారిదౌదార్యగుణమువకును వారిఐకమత్య శ్లాఘనంబునకును మేమెంతయుకృతజ్ఞులము, గతసంవత్సరముకూడ వీరుతమస్వంతఖర్చుతో పూజాసంతర్పణమును జరిగించి మాకుతెలియజేసిరి అన్నదానమొసంగుటయేగాక వారిఐకమత్యప్రభావంబును చవిచూపుగోరి మాకుకూడ కడు రుచికరముగా అతిథ్యమొసంగి తమకరుణాకటాక్షముల జూపిరి. వీరికి హిందూముసల్మానులయెడ యీసద్దృష్టి యుండుట మిక్కిలి ముదావహము.

ఇట్లు
ప్ర॥ మహబూబుఅలి నవుదాగరు
ఏదుట్ల,

పిదప శ్రీ కొమ్మిడి వాసుదేవరెడ్డిగారు ఒక తీర్మానమును "హరిజనులనబడు మాలను అంటు ముట్టనిమాన్ముచక, వారికొరకునొకపాఠశాల స్థాపించి విద్యాప్రచారముచేయవలయును. వారు స్నానముచేయుటకు తొట్లుపాకలుచేయుచుండవలె. వారి యిండ్లకుకొంతదూరప్రదేశమునకొక కాంపౌండుగట్టి అందులోస్థాపింపవలెను అక్కడనే తొట్లపాకముచేయవలెను. యింతవరకు రువమయిండరము, వారితల్లిదండ్రులను, ప్రజాభోజనము తేవినపరిశుభ్రముగ వుండవలయునని బోధించవలయును వారిండ్లలో యిండికిక, చనిపోయిన పెద్ద గొడ్లనుకగా తప్పులు, ఎద్దులమున్నగువాటి మాంసమునుతినుటయున్నట్టి దురాచారములనుతొలగించి, తోలుమాత్రము తీసుకొనవలయునని ప్రవేశపెట్టిరి. దానిని శ్రీ వి. ఎన్. దీనబంధుగారు ప్రతిపాదించిరి. ఇందుకువారిజనులందరుగూడ తమసమ్మతిని ప్రకటించిరి

హైదరాబాదు మహిళా మహాసభ

బేగం మెహిదియార్ జంగుగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

హైదరాబాదు నవంబరు ౧౦వ తేదీ హైదరాబాదు సంస్థాన మహిళా మహాసభ సమావేశమున అధ్యక్షత వహించిన బేగం మెహిదియార్ జంగుగారిచ్చిన ఉపన్యాసమందలి ముఖ్యవిషయములు క్రింద ఇయ్యబడుచున్నవి.

మొదట అధ్యక్షురాలు హైదరీగారి మరణము పట్ల విచారము తెలిపి, సభవారు తమ విచారమును సర్ అక్బర్ హైదరీగారికి తెలియజేయవలెనని సూచించెను. తర్వాత ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఘోర సంగ్రామము భారతదేశమునకు అంతరంగిక సమీపగతమగుచున్నదనియు తాని భారతీయుల భూమిపైగాక, భూమికంటె విలువైనవాటికి కూడ ఉపద్రవభయము కల్పుచున్నదనియు చెప్పి, అధ్యక్షురాలు ఇంతవరకు యీ ఉపద్రవమును ప్రతిఘటించుటకై బ్రిటను మహా ప్రభువుగారు సు, వారి ప్రభుత్వమున్ను, వారి ప్రజలును చాలగొప్ప సహాయము చేసినవారనియు, అందులో స్త్రీలు కూడ తక్కువ సహాయము చేయలేదనియు చెప్పెను. ఇకముందు ఇంకను ఎక్కువ సహాయము చేయవలసి యున్నదనియు, అందులో స్త్రీలు కూడ పురుషులతో సమానముగ తోడ్పడగలరనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట బేగం మెహిదియార్ జంగుగారు ప్రస్తుతయుద్ధము ఆధ్యాత్మిక విషయములకు దూరమై పోయి భౌతికాభాంక్షకై స్పర్ధపడుచుండుటవలనే వచ్చినదని జర్మనీలోను ఇటలీలోను నియంతలు తమప్రజల స్వాతంత్ర్యములను అణచివేసి ఇతరజాతుల స్వాతంత్ర్యములను అణచివేసి ఇతరజాతుల స్వాతంత్ర్యమును హరించుటవల్లనే ఎక్కువ అధికారమును అనుభవించుచున్నారని అధ్యక్షురాలు చెప్పెను. ఇందువల్ల ఏర్పడిన అంతర్జాతీయ అశాంతిని ప్రతిఘటించుటకై నాలుగు ఖండాలలో యుద్ధము చేయుచున్నారు.

నూతన పరిశోధనలవల్ల ఎంతో విజ్ఞానము లభించినది. అనిశ్చయముగా కొద్దిపాటిదే కావచ్చును కాని అలౌకిక విజ్ఞానమువల్లనే మనకెంతో శక్తి లభించినది. ఆశక్తిని రాజకీయాలలో గాని సైన్సులో గాని, మరెందులో గాని సరిగా వినియోగించుటయే అధునిక ప్రపంచముయొక్క ముఖ్య సమస్య.

ఇప్పుడీ ముఖ్య సమస్యయేయుండగా, మనము ఇంతవరకు సాధించిన అభివృద్ధి ఎట్టిదని విగారించుకొనుటకు తీరిక లేకుండ పనిచేయుచున్నాము. ఇప్పుడు మనము అభివృద్ధిలో నున్నామాయని ఆలోచించవలసియున్నది. అంతేగాక మనమనస్సులకెగాక హృదయములకును, ఆత్మలకును సమ్మతమైన ఆదర్శములకై ప్రయత్నించవలసి యున్నది. ఈ ఆదర్శము ప్రపంచమందలి ముఖ్యాసనములన్నిటిలోను పేర్కొనబడినవి.

ప్రాచ్యఖండములో భౌతికాభివృద్ధి ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధికి విరోధము లేకుండ చేయు ప్రయత్నము సకలభాగములలోను మాత్రమైయున్నది. భారతదేశము ఈప్రయత్నమును చేసినది. దానిఫలితమేమగునో ఇప్పుడు మనము మనఅభివృద్ధికి ఆటంకమనితలచువారున్నను కాని మతము పోయినచో మనముకూడ నశింతుమని తెలుసుకొనవలెనని అధ్యక్షురాలుగారు చెప్పిరి.

మతమును అభిమానించువారు విరోధము పోయి సహకారము, యుద్ధము పోయి శాంతి, బలవంతులే బ్రతుకవలెననుగ్న్యాయము పోయి బలహీనులకు సహాయము చేయుట ఏర్పడును. పరులను ద్వేషించవలదని ముసల్మానులకు విధిగా చెప్పబడినది. భారతదేశములో ఒకరిపట్ల ఒకరు న్యాయవర్తనులైయున్నచో ఈదేశము విచ్ఛిన్నము కావలసినపనిలేదు.

అనుక్షణము మారుచున్న ప్రపంచములో స్త్రీలు గృహరాణులై మతములను, విజ్ఞానములను రక్షించుచుండుటయే శ్రేయస్కరము. అనవసరముగ స్త్రీలు ఏవుద్యోగాలకు పోయినను, యిల్లుదిద్దుకొనుటయే తమముఖ్యవిధియనుసంగతి మరువరాదు. ఎప్పుడూ యింటికే కనిపెట్టుకొని ఉండుపద్ధతిని విసిగికొనుచు ఆందోళనచేయువారు కొంత పెత్తపడి ఈ పైచెప్పినఅంశమును గమనించవలెను.

స్త్రీలు పుట్టుకచే మన్నగు పురుషులకుతగిన విద్యలను నేర్చుకొనుటకై యెక్కువశ్రద్ధవహించవలెనేగాని సేవలలోను, గనులలోను పనులను కోరరాదు. రెండేండ్ల క్రిందట శ్రీమతి నిలోఫర్ రాకుమారిగారు కోర్టులలో స్త్రీలస్థితి విచారించుటకై ఒకకమిటీని ఏర్పాటుచేయవలెనని సూచించియుండిరి. అసలు స్త్రీలు ఏపనులకుతగరో తెలిసికొనుటకు విచారించి తెల్పి కాపాడుచేయుటకై ఒకకమిటీని ఏర్పాటుచేయవలెనని నామనవి. ఇట్టికమిటీలను ఇంకా అనేకవిషయాలలో ఏర్పాటు చేయవలసియున్నది.

ఇండ్లలో స్త్రీలశిక్షణవల్లనే మంచిగుణములు, నీతిఅలవడును. అవిలేనిది విద్యనిష్ప్రయోజనము. కనుక స్త్రీలకు నేర్పువిద్య స్త్రీలు ఇండ్లలో అట్టి శిక్షణనొసగుటకు అర్హులగునట్లు చేయగలదై యుండవలెను.

మూడవ సత్యాగ్రహి

గాంధీగారి నియామకము

వ్యక్తి సత్యాగ్రహము ప్రచారము చేయుటకు సత్యాగ్రహము చేయుటకు మహాత్మాగాంధీగారు మూడవ సత్యాగ్రహిని నియామకము చేసియున్నారు. అతడు స్టేటుకౌన్సిల్ సభ్యుడని తెలియుచున్నది. పేరింకను వెల్లడికాలేదు. ఒకటి రెండు దినములలో నతడు సత్యాగ్రహమును చేయునని అతనిపేరు వివరాలు, ఉపవాసమును మున్నగువన్నియు త్వరలో తెలియగలవని తెలిపినారు.

వర్ధా కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సమావేశ ఫలితము

వర్ధాలో ఇటీవల కాంగ్రెసు కార్యసంఘము వారి ఫలితము పూర్వపు మదరాసు ప్రధాని సి. రాజగోపాలాచారిగారిట్లు వర్ణించినారు. మేము చాలగొప్పపని సాధించితిమి. గాంధీజీ ఇప్పట్లో ఉపవాసమునుమాట అనుకోకుండునట్లు చేయగలిగితిమి. వారికిసమ్మతమైనదిసంగా చెప్పితిమి. ఉపవాసమును మానిపించవలసినదని వారినిఒప్పించవలెనని యత్నించితిమి. ఇప్పటికిది చాలును.

హైదరాబాదు యుద్ధ సహాయనిధి

హైదరాబాదు దక్కను, హైదరాబాదు యుద్ధనిధికి అక్టోబరు నెల ౩౧వ తేదీవరకు ఇవ్వబడిన విరాళములు హాలీ రూ. [illegible] లును, కల్దారు రూ. [illegible] లు వసూలయ్యెను. ఇందు చాలాభాగము వసూలైనవి హాలీ రూ. [illegible] కల్దారు రూ. [illegible] లు. మొత్తము వసూలైన మొత్తము హాలీ రూ. [illegible] లును, కల్దారు రూ. [illegible] లును హైదరాబాదునగరపు ఇంపీరియల్ బ్యాంకులో జమకట్టబడెను. తర్వాత అక్టోబరు ౩౧వ తేదీవరకు వసూలైన హాలీ రూ. [illegible] కల్దారు రూ. [illegible] లు ఈనిధికి జమ కట్టబడెను. అందుచే మొత్తము హాలీ రూ. [illegible] లును అవి గవర్నమెంటు బ్యాంకులో హాలీ రూ. [illegible] లును, కల్దారు రూ. [illegible] లు నిలవయుండెను.

హైదరాబాదు హాకీ నిధి

ఈనిధికి పోయిన అక్టోబరు నెల ౩౧వ తేదీవరకు వసూలైన మొత్తము హాలీ రూ. [illegible] లు. ఆనాటివరకు ఈనిధిలో మొత్తము కల్దారు రూ. [illegible] లు, హాలీ రూ. [illegible] ఉండెను.

స్పెయినులో పోషలిస్టులకు ఉరిశిక్ష

స్పెయినులో ఇటీవల స్పెయినులో ఎమ్మెల్యే సోషలిస్టులను ౧౦౦౦ మందిని ఉరితీసినట్లు తెలియుచున్నది.

మహానగరాలలో

మోసము చేసిన ఘనులు

మార్వాడీలు మునిగినారు

లక్షలు దోచుకొనబడినవి

హైదరాబాదులో కొందరు గొప్పవారుచేరి ఒకసంవత్సరం క్రిందట ఒక గొప్ప ప్రణాళికను సిద్ధంచేసినారు. భాగాలలోచించి స్థాననిర్ణయము చేసినారు. ఆతరువాత బిల్లులుగా ఉపాయంచేసి లక్షలు సునాయాసంగా సంపాదించే ఉపాయం నిరంతరాయంగా సాగుచున్నారట. పదిరాత్రులుగా ఒకరొల్స్ రాయిసు మోటారు, పర్దా లలో ఒక స్త్రీతో స్త్రీవేషములో నున్న పురుషుడు ఇక్కడ సొమ్ములు, మంచి చిన్న పెట్టెలు తెచ్చుకొని వాటిపైనిల్లు ఇవిచేసి ఉపయోగించిన విధాన మెట్లంటే— రోల్స్ రాయిసు మోటారులో పర్దాలో ఒకవు మార్వాడీ అంగడి దగ్గర మంచివిగా నగలు తీసుకొనిపోవడం— మంచి మార్వాడీని ఆశ్రయించడం. అయ్యా మావద్ద సొమ్ములువుంచుకున్నవి. వాటిని పరీక్షించుకోండి. వాటిక్రయంలో సగంపైకం ఇయ్యండి అనిచెప్పడం ఆసొమ్ములు నిజంగా మంచివి.— ౧౦వేలు ఖరీదుచేసేవి. సాహుకారి ౫౦౦౦ ఇచ్చును. సొత్తులు ఒకపెట్టెలో పెట్టి సొత్తువారే ముద్రలు బట్టి చుట్టి నిలువ చేయుదురు. ఆయితేవారు మాటను నైపుణ్యం చూపిన వాని ఇచ్చేవారుకాదు. మా బేగం గారు ఒకమోటారుమీద వస్తారు. వారిని చూపించి ఆదేశంతో, ఆ పెట్టె చూపించి మరలవారికి ఇస్తారు. ఇక్కడే అంతా బేగం గారు తనవద్ద పూర్తిగా ముద్రవేసిన పెట్టెలో నిర్వహించుదురు. అందు నకిలీ సొత్తులుంచును. తనమంచి సొత్తుల పెట్టెను లోన పెట్టుకొని నకిలీ పెట్టెను ఇచ్చివేయును. ఈవిధంగా హైదరాబాదు, మద్రాసు, బొంబాయి నగరాలలో మోసంచేసి లక్షలు తీసుకొన్నారట. గుల్బర్గా మున్నగు జిల్లాలలోకూడా ఇదేపని చేసినారట. ఈమోసం యిప్పుడు బయటపడిందని హైదరాబాదు మద్రాసు బొంబాయి నగరాలలో పోలీసువారు ప్రాథమిక విచారణలు చేయుచున్నారనియు నాల్గునెలలు ఈవారంలో చేయనున్నారనియు తెలియవచ్చుచున్నది.

—

నోటీసు

నిజాం ఇలాకా అత్రాపుబల్దా జిల్లా మేడిచల్ తాలూకా వాయిగాలగ్రామ వాస్తవ్యులును, మదపతి సివ్వయ్యగారి కుమారుడు ఈశ్వరయ్యగారికి మీ భార్య ఈశ్వరమ్మ ఇందుమూలముగా తెలియపరచుటయేమనగా సుమారు నాలుగు సంవత్సరములకాలమునుండిమీరు నన్ను వదలిపెట్టి ఎచటికో వెళ్లియుంటిరి. ఇంతవరకు నాతో కలసి నాజీవనంవిషయమై విచారించుకొనకపోయితిరి. ఇంతకాలము నాపుట్టింటివద్దనే ఎట్లో కాలము గడిపియుంటిని కాని ఇకముందువుండుటకు వీలుకాదు. తమరుండు పత్తా కూడ నాకు తెలియనికారణముచేత ఇందుమూలముగా తెలియపరచుటయేమనగా ఈనోటీసు తేదీనుండి ౧౫ రోజులలోగా తామువచ్చి నన్ను తీసుకొనివెళ్ళవలయును, లేక నా జీవనోపాధివిషయమై తగిన కట్టుదిట్టములు చేయవలయును. లేనియెడల ఇంతటితో మన వివాహసంబంధము తెగినట్లు భావించుకొని నేను పునర్వివాహము చేసుకొనగలను. తర్వాత వేరాంతి బాధ్యతయు నుండజాలదు.

ఇట్లు

పడపతి ఈశ్వరమ్మ

హాలుముకాం

అత్రాపుబల్దా నిజాంఇలాకా

సింధు అరాజకము

గాంధిఆశ్రమవాసి మంత్రులను దర్శించుట

శాంతిస్థాపనకై ఉపవాసం

కరాచి, నవబరు ౧౦

పాటియాలా సంస్థానపు సర్జను మహమ్మదు మజీద్‌ఖాన్ గారి కుమార్తె శ్రీమతి ఆనొరుస్ సలాము కన్యగారు నిన్న ఇచటికి వచ్చిరి. ఈమె గాంధి ఆశ్రమవాసిని సింధులో శాంతిస్థాపించు ప్రయత్నమునకై యిక్కడికి వచ్చి, పింఛను ప్రముఖులైన, షేక్ అబ్దుల్ మజీద్, జి. యమ్. సయ్యద్, ఖాన్‌బహాదూరు ఖుహ్రాపాగార్లను దర్శించియుండెను.

ఆమె తనయొక్క వ్యక్తిని ఉపయోగించి, శాంతిస్థాపనకై కృషిచేయ నిశ్చయించియున్నారని తెలియుచున్నది. తన ప్రయత్నములు వ్యర్థములైన, విపరీత పరిస్థితులు విషయమువిూద, యావజ్జీవోపవాసము చేయ అభిప్రాయమున్నట్లుకూడా తెలియుచున్నది.

శ్రీమతి సలాముకన్యగారు, సింధులో కొట్లాటలు జరిగిన ప్రదేశములకు అయా ప్రాంతముల నాయకులతో కలసి దర్శించుటకు కోర్చుచుండిరి.

—

4 వ వారము

జయా ఫిలిమ్సు వారి

జీవనజ్యోతి

JEVA FILMS PRODUCTION

FLAME OF LIFE

Directed by D. C. Kameswara Rao

Starring KRISHNAVENI, C. JANARDANA RAO, KAMALADEVI, KUMPATLA

జీవనజ్యోతి

ఇంకా కుప్పతెప్పలుగా జనుల నాకర్షించుచున్నది.

తారలు. కృష్ణవేణి, కమల, కుంపట్ల, మొదలైనవారు.

ఇందర్ టాకీస్

సికింద్రాబాదు

—

ఈశ్వర్సు

రత్న పురుష లేహ్యము

నరముల బలహీనతనుండి దృఢమైన నరములకును, ముసలితనమునుండి యౌవనమునకును, నిద్రలేకపోవుటనుండి సుఖనిద్రకును, బలహీనతనుండి కండపుష్టికిని, మలబద్ధమునుండి సుఖవిరేచనకారిగను, శుక్లనష్టము, ధాతుపుష్టి లేకపోవుటనుండి వీర్యవృద్ధిగను, నిస్సత్తువనుండి మంచి బలమునకును, రక్తము తక్కువనుండి రక్తవృద్ధికిని, అజీర్ణమునుండి మంచి జీర్ణశక్తిని, అలసిపోయినవారలకు తిరిగి శక్తినిచ్చును, జబ్బుపడినవారలకు వెంటనే ఆరోగ్యము యిచ్చును. సీసా 1-కి 1-4-0

అందరి కెమిస్టులు, ముఖ్య అంగడులయందును దొరకును.

ఈశ్వర ఫార్మసి, 171 గోవిందప్ప నాయకన్‌వీధి మద్రాసు

బ్రాంచీలు { ఈశ్వర ఫార్మసి, 3168 కింగ్స్‌వే, సికింద్రాబాద్. / ఈశ్వర ఫార్మసి, కామన్న పేట, వరంగల్.

—

వివాహమునకు మంచి అవకాశము

ఇసామియ్యాబజారులోవున్న మాబట్టలదుకాణము సుల్తానుబజారులో దిల్ షాటాకీసు కెదురుగా ఆశ్వయుజ శు. ౧ రోజున తెరువబడినది.

మా వద్ద

పలువిధములయిన— సరుకులు

బనారసు కోయంబత్తూరు, కంచి, బెంగుళూరు పుల్లంపేట, పెద్దాపురం, రీగల్, పిసన, ఖంబాయతు. మధుర, గద్వాల మొదలగు వివిధరాష్ట్రములనుండి మంచిడిజైనుల చీరెలు, కోటింగు, షర్టింగు, బాలికలకు అవసరమగు బట్టలు తెప్పించబడినవి. వెల చాలాసరసము!!

ఒకసారి వచ్చినచో మీకే తెలియగలదు.

నీలకంఠం నరసింలు - కెంచె రాజయ్య

బట్టలవర్తకులు, హైదరాబాదు-దక్కన్

—

జ్వరమునుండి రక్షించుకొనుడు! జ్వరమునుండి రక్షించుకొనుడు!

కార్లిక్ ఎగ్యు మిక్శ్చర్

చలిజ్వరము, జ్వరము, మలేరియా మరియు వాతజ్వరము మొదలగువాటికి ప్రసిద్ధ ఔషధము. ౨౦ నిమిషములలోనే జ్వరము వదలిపోవును. రోగికి త్వరలో ఆరోగ్యము చేకూర్చును.

వెల సీసా1_కి 0-12-0 పోస్టేజి 0-7-0 3 సీసాలకు పోస్టేజి సహితము రూ. 2-10-0

అన్నిచోట్ల ఏజంట్లు కావలెను)

కార్లిక్ బ్రదర్సు బొంబాయి నెం. 4

—

ప్రకటన

"కళ్యాణ్" డికార్టికేటర్

నందు యింకా సౌకర్యాలు ఎక్కువ చేయబడినవి.

సాధారణమైన కట్టుబడి, అధికపుగు శక్తితో 'కళ్యాణ్' డికార్టికేటరు వేరు శనగపొట్టు తీయుటకు చాల ఉపయోగము.

కిర్లోస్కర్

కళ్యాణ్

డికార్టికేటర్

చిక్కైన భాగములతో తంటాలు పడనక్కరలేదు.

గంటకు 75 బస్తాలవరకు పప్పుచేయును శక్తి.

పూర్తి వివరములకు వ్రాయుడు:

కిర్లోస్కర్ బ్రదర్సు లిమిటెడ్ కిర్లోస్కర్ వాడి-(సతారా)

ఏజంట్లు:- కె.వి. ఠిల్లార్కర్ అండుకో-గుల్బర్గా లేక పాల్కె అండుకో, సికింద్రాబాదు.

—

బలహీనమైన బిడ్డలకు

డోంగ్రే బాలామృతము

పుష్టియున్న, బలమున్న, ఆరోగ్యము నిచ్చును

రోమనులిపి నిర్బంధము

అడవిజాతులవారికి ఆగ్రహము

బీహారులో సంథాల్ పరగణా జిల్లాలో అడవి జాతులవారలెక్కువ, వారలు చాలమంది తమకు హిందూస్థానిలో విద్య నేర్పవలెనని ఇదివరలో కాంగ్రెసుమంత్రులు అధికారములో నుండినప్పుడు మొఱపెట్టుకొనియుండిరి. కానియిప్పట్లో ప్రభుత్వమువారు తమకుపని ఎక్కువగానుండుటచే అకోరిక విషయమై తగినంతఆలోచనచేయజాలమనియు, కానినిర్ణయము చేయవలసివచ్చినపుడు అడవిజాతులవారికోరికలను మనసులోనుంచుకొనగలమనియు, బీహారుఅసెంబ్లీలో ఒకప్రశ్నకు సమాధానముగ చెప్పబడెను. కుదకు జనసామాన్య విద్యావ్యాప్తి ప్రచారసంఘమువారు రోమను లిపినే తీర్మానించిరి.

ఇపుడు ఆజిల్లాలో ఎక్కువమందికి ఓటుహక్కు ఇవ్వబడియుండుటచే క్రొత్తగా ఎన్నుకొనబడిన జిల్లాబోర్డుసభ్యులలో ఆరుమంది ఈవిధముగా తమఆగ్రహమును ప్రకటించినారు. "సంథాలు ప్రజల శ్రేయము క్షేమమునుగాని, శాశ్వతక్షేమమునుగాని ఆలోచించక క్రైస్తవమతప్రచారకుల ప్రేరణచే మా జాతివారికి రోమను లిపిని నిర్బంధము చేయుచున్నారనిగట్టిగా మేమునమ్ముచున్నాము"

అక్టోబరు ౨౭ వ తేది ఆజిల్లాబోర్డులో సామాన్యవిద్యావ్యాప్తి ప్రచారసంఘమువారిచర్యను నిరసించుతీర్మానమును ఒక్కసభ్యుడుతప్ప తక్కినఅందరును ఆమోదించినారు.

ఇప్పుడుఆజిల్లాలో అడవిజాతులవారిలో అత్యధిక సంఖ్యాక ప్రజలు ఆగ్రహము చెంది యున్నారు.

మహాత్ముని ఉపవాసయత్న విరమణ

తాత్కాలికమేనని రాజేంద్రప్రసాదు గారనుట

గాంధిమహాత్ముడు తానుచేయదలచిన ఉపవాసమును తాత్కాలికముగమాత్రమే విరమించినాడుగాని అసలే అతలపును మానుకొనుటగాని, తనకార్యక్రమమును మార్చుటగాని జరుగలేదని బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు జబల్పూరులో నవంబరు ౬ తేదిమధ్యాహ్నము కాంగ్రెసుసేవకులకు ఉపన్యసించుచుచెప్పిరి. ఇకమిగిలియున్నదంతయు ఎప్పుడు ఏసమస్యపై ఉపవాసము చేయవలెనను ప్రశ్నమాత్రమే యని వారు చెప్పిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టినపన్నులను ప్రతిఘటించుటకొరకుమాత్రమే కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు అసెంబ్లీలో కాంగ్రెసుసభ్యులు సమావేశమునకు హాజరుకావచ్చునని తీర్మానించిరని రాజేంద్రబాబుగారుచెప్పి, కాంగ్రెసు సేవకులు శాసనములను ఉల్లంఘించకుండ నిర్మాణకార్యములనుచేయుచు గాంధిమహాత్ముడు కోరినప్రకారము విధేయులై యుండవలెననిరి.

భారతదేశరక్షణ నియమాలక్రింద వర్తలు

గోరఖ్పూరుజిల్లాలో ఒక కాంగ్రెసు సేవకుడగు రాంశరణు మణిత్రిపాఠిగారు లార్డ్ కలో ఎండిత జవహర్లాలుగారు ఇటీవల ఉపన్యసించిన ఒకసభలో రాజద్రోహయుగల కొన్నిపాటలను పాడినారనుకారణముచే నవంబరు ౪ వ తేది అరెస్టుచేయబడినారు.

మహాకోసల రాష్ట్రకాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడగు ఠాకూరు చేదిలాలుగారికి నాగపూరు మేజిస్ట్రేటుగారు రెండేండ్లు కఠినకారాగారవాసశిక్షను, రూ ౫౦౦ ల జుర్మానాను, అదిచెల్లించనితీరున ౬ నెలల అదనపు కారాగారవాసమును విధించినారు. మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభయగు అసెంబ్లీలో సభ్యుడైనకాంగ్రెసును చెందిన రాంగోపాలు తివారీగారికి ౧౮ నెలల కఠిన కారాగారవాసము, రూ ౫౦౦ ల జుర్మానా విధింపబడినది. భువనేశ్వర్కు రసింగుగారికి ఒకసంవత్సరము కఠిన కారాగారవాసము, రూ ౩౦౦ ల జుర్మానా, అదిచెల్లించనితీరున మరిమూడునెలల కారాగారవాసము విధింపబడినది.

నవంబరు ౫ వ తేదిన అహమ్మదునగరులో అరెస్టుచేయబడిన అచ్యుతపట్టవర్ధనుగారికి పూనా సబ్డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటుగారు నవంబరు ౭ వ తేదిన ౧౫ నెలల కఠినకారాగారవాసమును, రూ ౧౦౦౦ ల జుర్మానాను, అదిచెల్లించనితీరున మరి ౬ నెలల కారాగారవాసమును విధించిరి.

పాలిసబ్డివిజను వాస్తవ్యుడగు హయాత్ సింగుగారికి పాలిరాజ్ కోర్ట్ యొక్క అసిస్టెంటు కమిషనరు ఆరునెలల కఠినకారాగారవాసము విధించెను.

కాంగ్రెసువారల ప్రకటన కేర్పాటు

ఇటీవల పత్రికలపై నిర్బంధములు పెట్టబడుటచే, ప్రతివాడును జంగమ(నడచే) వార్తాపత్రికగ నుండవలెనని గాంధిమహాత్ముడు చేసిన సూచన ప్రకారము, నాగపూరునగరములో కొన్ని చోట్లలో కాంగ్రెసువార్తలను ౧౦ నిమిషములపాటు వినిపించుఏర్పాట్లు నాగపూరునగర కాంగ్రెసుకమిటీచే చేయబడుచున్నవి.

చెవుడు

శాస్త్రీయమైన అద్భుత ఔషధము

మా "బధిరశాహరణ" నూనె చెవులకుసంబంధించిన చీముకారుట, కట్టినట్లుండుట, ధ్వనులు, దురద, లోనిపొరలుచెడుట, చెవుడు, పూర్తిగాగాని, కొంతగాని జలుబు, జ్వరము, క్వయినా అధికముగావాడుటవల్ల చెముడు, మొదలగువాటికన్నిటికి త్వరలో గుణమిచ్చును వెయ్యిలమంది దీనినివాడి అద్భుతమైన గుణమును పొందియున్నారు. గుణములేనిచో పైకము వాపసు యివ్వబడును రు 2/-

ఆరోగ్యసదన్
దుర్గాదేవిస్ట్రీట్-బొంబాయి.

Le Zelle

బహిరంగ లేఖ

శ్రీ గోలకొండపత్రికా సంపాదకులకు

మహాశయా!

ఆంధ్రనాయకులు వారివరంగల్ జిల్లా పర్యటనసందర్భమున, ఖమ్మంమెట్టు సర్ అజీజ్ నావుదిన్చేసిరి. ఆసందర్భమున్ని పురస్కరించుకొని ఖమ్మంపౌరులపక్షాన స్వాగతపత్రాన్ని సమర్పించుకొన్నాము. అందులోవారు "తెలంగాణాంధ్ర నాయకులగు శ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావు గారని" సంబోధింపబడినారు. అదివరకునస్సు కష్టంగలుగ జేసినట్లు తెలుస్తున్నది.

దానిని ఉపయోగించడంలో ఎంతేసహేతుకమున్నా ఆవాక్యం తావచ్చిన మాయిబ్బాడిక పదములవల్ల వారిమనస్సుకు కష్టం కలిగిందికాని, ఆవిధంగా కష్టం కలిగించడం మా ఉద్దేశ్యం కాదుకాబట్టిన్ని, ఆశబ్దాన్ని ఉపసంహరించుకొనుచున్నాము. క్షమించుటకు శ్రీరావుగారిని వినయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాము.

పైవిషయము తమపత్రికద్వారా వెల్లడింప ప్రార్థన.

ఇట్లు
ఖమ్మంమెట్టు పౌరులపక్షమున
పసుమర్తి వెంకటలక్ష్మయ్య,
కోదాటినారాయణరావు
ఖమ్మంమెట్టు ౧౧-౮౦

సనాతనుల సంతకములు

ఉర్దూపత్రికలలో అసత్యవార్త

శ్రీయుత గోలకొండ పత్రికా సంపాదకులగారికి నమస్కారములు. న్యూస్ మహబూబునగర జిల్లాలో నా అధ్యక్షతక్రింద ఒక సనాతనధర్మ మహాసభయొకపట్టె ఒక బహిరంగ సభజరిగినదనియు, అసభలో బాల్యవివాహ నిరోధక శాసన విరుద్ధముగ తీర్మానమైనదనియు హైదరాబాదు ఉర్దూపత్రికలలోదక్కన్ న్యూసువారు ప్రకటించియున్నారు. కాని ఆదిశుద్ధఅబద్ధము అట్టిసభజరుగలేదు నేను ఆగ్రామునకే లేదు. వాస్తవమీయందేమనగా, ముక్తేశ్వరదాసు అని పేరుగలవనిషి పాలమూరుకువచ్చి ధర్మముమునిగిపోవుచుండని ప్రచారంచేసి అంగడికి తెలియచెప్పక సంతకాలు తీసుకున్నాడు.

వి. రాఘవశాస్త్రి

వి. రాఘవశాస్త్రిగారు వ్రాయబడినవ్యాసము మాయెదట వ్రాసినసంతకము పెట్టినారు కావున అదినిజమని దీనిని ధృవీకరించుచున్నాము.

కె రామచంద్రయ్యగుప్త,
వకీలు, మహబూబునగర్
జొన్నల శివయ్యగారు,
మహబూబునగర్

సంవత్సరమునకు చందా
౬ (?) రూపాయిలు
ఆరుమాసాలకు
3 రూపాయిలు
బ్రిటిషిండియాలో
సంచికండా
[illegible]
పాతప్రతి [illegible]
వెల ప్రత్యేకము.

గోలకొండ పత్రిక

Golkonda Patrika

PUBLISHED ON EVERY MONDAY AND THURSDAY

The only Popular Paper That reaches The masses In the Dominions
Best Medium for Advertisement

Volume 15 Hyderabad-Dn. Thursday 14 November 1940 Number 53

భారతదేశములో సంస్థానాధీశులు

యడ్వర్డు థాంప్సనుగారి అభిప్రాయము

౧౯౪౦ సం॥లో సంస్థానాలుండవగనివి

ఎడ్వర్డు థాంప్సనుగారు ఇంగ్లీషువారికొరకై "భారతదేశమును స్వాతంత్ర్యమునకై చేర్పకొనుడు" అను పేరుగల ఒక ఇంగ్లీషుపుస్తకము వ్రాసినారు. దానిని గురించి మహాదేవదేశాయిగారు వ్రాసిన విమర్శ నవంబరు ౯ వ తేదినాటి "హిందూ" (మదరాసు) పత్రికలో ప్రకటించబడినది. అందులో భారతదేశమందలి సంస్థానాల నగూర్చి థాంప్సనుగారి అభిప్రాయములను విద్ధృతముగ మహాదేవదేశాయిగారు ఈక్రింది వాక్యాలలో తెలిపియున్నారు:—

"పిమ్మట గ్రంథకర్త బెదరుపెట్టించునట్టి సంస్థానాధీశుల సమస్యను చర్చించినాడు ఈసంస్థానాధీశులందరు" అవసరము వచ్చినప్పు బ్రహ్మాండమైన ఫీజాలిచ్చి బ్రిటిషువారికిచ్చి పెట్టుకొనునట్టి బ్రహ్మాండమైన వాణిజ్యసంఘము"ను బోలియుందురని గ్రంథకర్తగారనినారు. ౧౯౪౦లో ఈసంస్థానములు రాజకీయముగ చూచిన అపకీర్తికరములును, ఆర్థికముగ చూచిన అపహాస్యము లని అయినవని థాంప్సనుగారనినారు. వీరికి చూచినచో కొద్దిమందిమాత్రమే అర్హులైన వారింద్రులై వచ్చుచున్నట్లు కానవచ్చును. తక్కిన వారందరును తమతమ ఊళ్ళలోమాత్రమే గొప్పయింటివారలుగనుండుటకైతే పడిపోవుచున్నారు ఒక సంస్థానముయొక్క ఆదాయము రూ. ౧౦లు మరియొకదాని ఆదాయము రూ. ౧౩౬లు. ౧౧౭ సంస్థానములయొక్క ఆదాయములు రూ. ౧౧౦౦౦ లెక్కకుమించుటలేదు. ౧౮౩ సంస్థానాల ఆదాయములు రూ. ౧౧౦౦౦౦ల లెక్కకు మించకున్నవి. జోనోసకలవన్ గారు చేసిపోయిన పరిధర్మార్థ, వారిపరిపాలనలో ౧౫౦ ఏండ్లకు పూర్వము ప్రతి ౫౫ చదరపుమైళ్ళకును, సుమారు ౫౦౦ మందిజనులకును ఒక్కొక్క సంస్థానముండినది. ఈవిధంగా, ఆసంస్థానాధీశులు సామాన్యజనులకును, తమకునుకూడ భారమై యుగుచున్నారు.

గ్రంథకర్త సంస్థానము చరిత్రను వరుసగా వ్రాసి, రెండుసంస్థానాలు తప్పతక్కినవేవి గాని బ్రిటిషువారి అధికారము హెచ్చినసమయమున స్వతంత్రముగా తేల్చుకొనలేదని చూపినారు. ఏసంస్థానాధీశునికి గాని వాస్తవముగా ఉండుఅధికారము ఎంతయునుదడివిశేషముగా బ్రిటిషుప్రభుత్వప్రతినిధియగు రెసిడెంటుగారితో కొన్ని సంస్థానములకు గవర్నరు జనరలుయొక్క ఏజంటుగానో ఉండే రాజకీయాధికారిబలమును బట్టియుండును. "ఆసంస్థానాధీశులు ౧౯౩౦లో నిలిచియుండుటకు తగినకారణము చెప్పవచ్చును వారివర్తనమువల్ల ఎంతో అన్యాయము నిలచియున్నది. అన్నిటిలోను చాలగొప్పఅన్యాయము పత్రికాస్వాతంత్ర్యము గాని, వాక్స్వాతంత్ర్యము గాని లేకుండుటయై యున్నది. కైసాలో గాని గనుకను గాని వేటకు పోయినపుడు ఏదైన సంపూర్ణముగా మృగములను హత్యచేయుట భారతదేశములోజరిగే గొప్ప అప్రశస్తపువనులో చేరును. ఏవరో ఒక వైస్రాయి చంపుటకై పులులను సరిగ్గా వేటకుచేయుటకుగాను ఆవరాంతము గ్రామాలు గ్రామాలే పొలాలను నిమ్మకొనిపోవలసియుండును:—

చరిత్రలో గంభీరమైన మార్పు కలక—లేక విచారకరమై, దురదృష్టమువలననో—తిరుగుబాటని అన్యాయంగా చెప్పినట్టిగత స్వాతంత్ర్యసమరములో ఎక్కువగాచేరియుండిన ముసల్మానులు ఇపుడు విదేశీయపాలకుని మిత్రులుగనున్నారు— ఆభారతజాతీయ, స్వాతంత్ర్యసమరమునకు ప్రతిని ధులుగనుండిన సంస్థానాధీశులు.... ప్రపంచములో ఎక్కడగాని పూర్వదలిజంయొక్క దుర్గములుగానుండి స్వాతంత్ర్యమునకు అధినివేశప్రతిపత్తి (డొమినియన్ స్టేటసు) నిచ్చినచో, సంస్థానాధీశులు ఫెడరేషనులో చేరనని తెలుపుచున్నారు. అయితేమరి, గుండ్రబల్లమహాసభ సమయములో బికనీరుమహారాజా సంస్థానాధీశులు స్వతంత్రభారతదేశముతో మాత్రమే ఫెడరేషనుగ చేరగలరని చెప్పియుండెనే. అతర్వాతివారలమనస్సులు మారియుండవచ్చునేమో! అందువల్లనిపుడు భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు విరోధులుగనున్నారు— అయినను వారలప్రజలు స్వతంత్రభారతదేశమును వాంఛించుచున్నారు, స్వాతంత్ర్యమును బ్రిటిషిండియాకే గాక సంస్థానాలకుకూడ కోరుచున్నారు— ౧౯౪౦లో ప్రజలదేశక్క ఈనరేంద్రులు మనరాజాగారికంటెను లేదా అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రి అధ్యక్షునికంటెను గొప్పవారలా? ౧౯౪౦లోవారలు బ్రిటిషురాజకీయాధికారుల కంటిరెప్పక్రింద నిరంకుశపాలనము చేయుచుండుటకంటె రాజ్యాంగశాసన నియమితమైన ప్రజాప్రతినిధిపాలనవిధానమును సహించుటకు అర్హతనెందును సంపాదించుకోరాదు?

ఇటలీబ్రిటనులయుద్ధము

ఇటలీబ్రిటనుయుద్ధమునుగురించి నవంబరు ౪ వ తేదినుంచి ౯ వ తేదివరకు వచ్చిన వార్తలలో ముఖ్యతమమైన ఆఫ్రికాలో సూడాను, అబిసీనియాలమధ్య సరిహద్దులో కల్లబాలుగు బ్రిటిషుసైన్యము నవంబరు ౭ వ తేదినాడు వశపరచుకొనుటయైయున్నది. ఈపట్నము సేనలకు అంతముఖ్యముకాకున్నను, ఇంతవరకు ఒకటిరెండుప్రదేశాలను వదలిపోవలసివచ్చిన బ్రిటిషుసేనలకు ఈవిజయము క్రొత్తఉత్సాహము నిచ్చుటకుపయోగించును. తిరిగి ఆపట్నమును పట్టుకొనుటకై ఇపుడు ఇటాలీయుసేనలు చాలతీవ్రముగా పోరాడుచున్నవి

ఆఫ్రికాలో విమానాలదాడులు

ఆఫ్రికాలో జార్‌బబ్‌కు ఈసాన్యమున గారబోబ్‌గానిదగ్గర ఇటాలీయుసైనికదళముపైబ్రిటిషువిమానాలు నవంబరు ౩ వ తేది బాంబులువేయగా ఇద్దరు గాయపడిరి. కసాలాదగ్గర షక్సికొండను ఆక్రమించుచుండినందున ఇటాలీయసేనలపై బ్రిటిషువాడి తీవ్రమైచేయబడెను ఆస్నాబుపై బ్రిటిషువారిదాడిచే ముగ్గురుచచ్చిరి, చాలమంది గాయపడిరి. కొన్నియిండ్లు నష్టపడెను,

నవంబరు ౪ వతేది బ్రిటిషువారు శత్రువుల మోటారు బండ్లనశేషముపై మరఫిరంగులుప్రేల్చిన ష్టముకలిగించిరి, ఆబ్రిటిషువిమానాలు వెంబడించుటకువచ్చిన ఒకశత్రువిమానము క్రిందకూల్చబడెను. దక్షిణాఫ్రికాప్రభుత్వమువారి విమానమొకటి నాలుగుశత్రువిమానములను అబిసీనియాలో ఎదురొక్కని ఒకదానినికూల్చెను, అబిసీనియాలోని నెఘెల్లిపై దక్షిణాఫ్రికావారివిమానాలు బాంబులువేసెను. కెరెన్‌లోని సైనికభవనాలు బ్రిటిషుబాంబులచేమంటలలో చుట్టబడినవి.

నవంబరు ౫ వతేదిన లిబియాలో సిద్ధిబారానికిదగ్గర ఇటలీయుసైనికులపై బ్రిటిషుసైనికులు ఫిరంగులుప్రయోగించిరి. సూడానులో కసాలాలో బ్రిటిషుఫిరంగులచే కొందరు ఇటాలీయుసైనికులు మరణించిరి,

నవంబరు ౯ వతేదిన కసాలాలో సుమారు ౨౫౦ మందిసైనికులు, చాలయుద్ధసామగ్రి బ్రిటిషువారి వశమైనది. టోబ్రుకువద్ద నౌకాదళభవనములు బ్రిటిషువిమానాలచే కూల్చబడెను. డెర్నాలో బ్రిటిషువారిబాంబులు సైనికనివేశముపై మంటలురేపెను.

నవంబరు ౧౦ వతేది ఈజిప్టులో కెయిరో, ఇస్మాయిలియాలపై ఇటలీవారు బాంబులువేసిరి.

మధ్యధరాసముద్రప్రాంతమందలి బ్రిటిషువిమానాలు ఇటలీవల అసముద్రముమీదను, ఇటలీదేశముమీదనుతిరుగుచు ఇటలీవారిసైనిక సామగ్రికినష్టముకలిగించుచున్నవి. నవంబరు ౫ వతేది ఈవిధంగా ఇటలీలోని నేపల్సులో రైల్వేలమీదను, మరెలెవాలోటమీదను, బార్డియాలోని సైనికులవిడారులు, కాస్టెల్‌క్రీటులో మందుసామగ్రిమీదను బ్రిటిషువిమానాలు బాంబులువేసెను అదేరోజు మధ్యధరాసముద్రముమీద బ్రిటిషువారి పోరాటవిమానాలు ఒకఇటాలీయా జలవిమానంమీద గుండ్లుప్రయోగించెను, నవంబరు ౬ వతేదిరాత్రి బ్రిండిసిలో డిస్ట్రాయరులు, జలాంతర్గాములు చేయుచోట్లపై బాంబులువేయబడెను, ౭ వ తేదిన మరల బ్రిండిసిలో బాంబులువేసి ౪౦ మైళ్ళవరకు కనపడేటంతమంటలను పుట్టించినవి.

నవంబరు ౧౧ వతేది బ్రిటనుపరరక్షించు విమానాలుసాయంకాలము ౪ గం.లవరకు ౧౩ ఇటాలీయవిమానాలను, ౧౩ జర్మనువిమానాలనుపాడుచేసి, కొందరు ఇటాలీయ వైమానికులను ఖైదుచేసెను. బ్రిటిషువారివి స్పిట్‌ఫైర్‌విమానాలు నష్టమయ్యెను.

అఖిలభారత మున్సిపలుకాపుసభ

ఈసభయొక్క రెండవసమావేశము నాగపూరు ౨౫, ౨౬, ౨౭ డిసెంబరు ౧౯౪౦ తేదీలలోజరుగును, రామకృష్ణపంతు శ్రీగిరివారు ఆసేనారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగా ఏర్పడినారు. అధ్యక్షునిఎన్నిక యింకను కాలేదు,

జర్మనీపై బ్రిటిషువిమానాల దాడులు

జర్మనీపైనను, జర్మనుల ఆక్రమణయందున్న దేశాలమీదను బ్రిటిషువిమానాల దాడులనుగూర్చి నవంబరు౫వ తేదినుండి ౧౧వ తేదివరకు వచ్చినవార్తలలో నవంబరు ౮ వ తేదిరాత్రి హిట్లరుగారు మ్యూనిచులో ఉపన్యసించుచుండినపుడు అక్కడజరిగినదాడి చాలముఖ్యమైనది. హిట్లరు ఉపన్యాసానికై నిర్ణయించినసమయానికి ఒకగంటముందే ఈదాడిప్రారంభమయ్యెను. ఇందువల్ల హిట్లరుఉపన్యాసమును బ్రాడుకాస్టు చేయుటకు మొదట నిర్ణయించుకొన్న వేళలు తప్పిపోయినవి, ఆబాంబులు వీధులమీదపడి పెద్ద మంటలు లేచెను. మ్యూనిచులోని పొలుగుమైళ్ళ సారించుయార్డు, రైల్వేపనులశాలలు మంటలమయము మయ్యెను. రైల్వేలైనులు భగ్నమయ్యెను మొత్తముమీద గ్యాసుకంటు సేపు ఈదాడిజరిగెను. ఇదేరాత్రి రూరులోని తైలశుద్ధియంత్రశాలలు, రైనులో ౧ నూనెకోఠిలు బ్రిటిషు బాంబులచే తగులబెట్టబడెను, జర్మనీకి ఇపుడువశమైయున్న సముద్రతీరముపాడపువను బాంబులువేసి అక్కడిరేవులలో నావలు పాడుచేయబడినవి ఎడ్మనులోని క్రుప్సు యుద్ధసామగ్రి కార్ఖానాలలో మంటలులేపబడినవి, బర్లినులో కొన్ని పవర్‌స్టేషనులు పాలెండో విమానముల యంత్రశాలలు [illegible] జలాంతర్గాముల నిర్మించు చోటు దాడులకుగురియయ్యెను. బ్రెమర్‌హేవెన్‌లోని నావలపై బాంబులుపడి మంటలు ఎక్కువగాలేచెను

నవంబరు ౯ వ తేదిన ఇంగ్లాండుపై సాధారణంగాదాడి తక్కువగానుండెను. లీడ్సు జర్మనువిమానాలు ౭౩ అశ్రయములపై బ్రిటిషువిమానాలనుండి వేసినబాంబులచే మంటలులేచెను. కొన్ని సంతాంత్ర గ్రాముల ఆశ్రయాలనిపిండను బూటోనుకలేరేవు అవస్థ సౌకర్యాలు, స్థానాలపైనను బాంబులు వేయబడెను.

జర్మనీకి మాలటోవుగారి ప్రయాణము

ప్రపంచ చరిత్రలో అపూర్వసంగతి

ఇంతవరకును జర్మనీవిదేశాంగమంత్రి రష్యాకు పోయియుండుటను గమనించితిమే గాని, రష్యా విదేశాంగమంత్రి జర్మనీకిపోయియుండుట చూడలేదు. కాని నవంబరు౧౧ తేదిసాయంత్రం మాలటోవుగారు రైలులో మాస్కోనుండి జర్మనీకి ప్రయాణమైరి, వారివెంటనేనుండి ఇతర ఉద్యోగులున్నారు, అందులో లోహపరిశ్రమల శాఖాధికారి, వాణిజ్యసహాయమంత్రి, విమాన నిర్మాణశాఖల సహాయమంత్రులు, రాజకీయపుటోపెంబడి శలశాఖ కార్యదర్శి గలరు మాస్కోలోని జర్మనురాయబారి జర్మనీనుండివచ్చిన యశవాని షకసూవ్‌జా ప్రధానాధికారి కూడ మాలటోవుగారితో నే బర్లినుకుపోయిరి. మధ్యధరా సముద్రప్రాంతంలో బ్రిటనుపలుకుబడిని శిథిలపరచుటను గూర్చియు, గ్రీసుపై ఇటలీతోకూడ జర్మనీ చేరిపోయుటకు అటంకపడకుండ టర్కీని తొలగించు విషయమును గూర్చియు రష్యాసమ్మతిచాలాఆవశ్యకమునుకు హిట్లరు. రిబ్బెన్‌ట్రాపు గారలు మాలటోవుగారిని పిలిపించుకొని సన్మానించవలచినట్లు కొందరు ఊహించుచేయుచున్నారు. రష్యాపై హిట్లరు ఆశేషమైన ఆశలు పెట్టవచ్చునట.

టాంజియరులో స్పెయిను చర్య

టాంజియరు అంతర్జాతీయ మండలములో అంతర్జాతీయ మండలాధికారులసమ్మతిపై స్పెయినుసైన్యములు జూను ౧౪ వ తేదిన ప్రవేశించి యుండెను. అక్కడిశాంతిభద్రతలకై యీచర్య అవసరమని స్పెయినుచెప్పియుండెను. ఇప్పుడు ఆమండలములోనున్న "కమిటీ ఆఫ్ కంట్రోలు" మరియు శాసనసభనురద్దుచేసి, ఆమండలములో సంపూర్ణాధికారములను తాను గైకొనుచున్నట్లు నవంబరు ౪ వ తేదిన స్పెయిను సేనానాయకునకు కల్నల్ ఉగ్వేడె గారు ఆజ్ఞ గావించిరి—

తౌటస్థ్యముపై ఐర్లాండు పట్టుదల

ఏమైనను సరే, ఐర్లాండు తనతౌటస్థ్యమును వదలజాలదని దానిఅధ్యక్షులగు డి వెలరా గారు దాని శాసనసభయగు డెయిలులో నవంబరు ౬ వ తేదిన చెప్పిరి. బ్రిటిషుప్రధాని చర్చిల్ గారు నవంబరు ౫ వతేదినాడు పార్లమెంటులో చేసినప్రకటనలో దక్షిణ ఐర్లాండులో తమకు రేవులులేకపోవుటవల్ల బ్రిటిషునౌకాదళము పనికష్టము గానున్నదని చెప్పియుండినదానికి డి వెలరా గారు సమాధానమిచ్చుచు, ఎట్టిపరిస్థితులలో గాని ఐర్లాండురేవులను వదలి వేయలేదని చెప్పిరి. బ్రిటనుఒత్తిడి చేసినచో దానివల్ల ఫలితముపక్తపాతమునుమాత్రమే యగునని చెప్పిరి.

ఐర్లాండులో రెండుభాగాలు దక్షిణఐర్లాండుకు డి వెలరా గారు అధ్యక్షులు ఉత్తరఐర్లాండు క్రెయిగావను గారు ప్రధానమంత్రిత్వములో బ్రిటనుపక్షమున చేరియున్నది ఆక్రెయిగావన్ గారు డి వెలరా గారి వైఖరిని ఆక్షేపించుచు దక్షిణఐర్లాండు బ్రిటనునుండి ౫ కటిపెంట ఒక సౌకర్యమును పొందుచుండియు బ్రిటనుకేమియు ఇవ్వవిచ్చగించుట లేదనినారు.

ఆస్ట్రేలియా తీరమున యుద్ధముప్రారంభమను భయము

"స్వర్గాండా" అను బ్రిటిషుజలాంతర్గామి రెండుజర్మను నావలను ముంచివేసెను. నవంబరు ౫ వ తేది జర్మనువిమానాలు వేసినబాంబులచే ఒకవర్తకపు నావమునిగెను, పురోగటిచెడెను.

ఆస్ట్రేలియా సముద్రతీరములో మందుగనులు తగిలి కాబోలు నవంబరు ౯ వ తేదిన ఒకబ్రిటిషునావ, ఒకఅమెరికానావ "బాస్" జలసంధిలో మునిగినవి. ఈమందుగనులను శత్రువులువాటియుందురనియు, దీనివల్లయుద్ధము ఆస్ట్రేలియా ప్రాంతమునకు ప్రాకగలదనిభయముకలుగుచున్నదని ఆస్ట్రేలియాప్రధాని మెన్జీస్ గారు నవంబరు ౯ వ తేదిన చెప్పిరి. బహుశాక్షణముందు ఆస్ట్రేలియా, బ్రిటను, అమెరికాలుకలిసి ఆలోచించవచ్చును. బాస్ జలసంధిలోని మందుగనులు నవంబరు ౯ వ తేదివాటికి ఆస్ట్రేలియా నౌకలచేత తీసివేయబడినవి.

థేమ్సునది సముద్రములో కలియుచోట నవంబరు ౧౧ వ తేది జర్మనువిమానాలును, బ్రిటిషువిమానాలను బ్రిటిషువడలపై బాంబులువేయగా. బాంబులువేయకముందే బ్రిటిషువిమానాలుపోరాడి ౧౨ బ్రిటిషువిమానాలను, ౧౦ జర్మనువిమానాలను క్రిందకూల్చినవి. బ్రిటనుపైకి దాడికైవచ్చిన ఇటాలీయ విమానాలనుండి ౯ క్రిందకూల్చబడినవి. బ్రిటనువద్ద ఇటాలీయ విమానాలను బ్రిటిషువిమానాలను బ్రిటిషువారు కూల్చుటయిదియే ప్రథమము.

డీగాల్ గారికి మరియొక ఫ్రెంచి కాలనీభాగము లొంగుట

ఆఫ్రికాలో విషువత్ప్రాంతమందు ఫ్రెంచివారి వశమునుండు భూభాగమందలి నివాసులు ఇపుడు డీగాల్ గారి క్రిందచేరుటకు ఇష్టపడుచున్నారు. అక్కడి ఫ్రెంచి సేనాధిపతి డీగాలుగారు గారవమైనషరతులిచ్చి తమకులొంగునట్లు చేసికొనినారు. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో లిబ్రెవిల్లెసేనలు నాయకుడు నవంబరు ౧౦ వతేదిన డీగాలుగారివశమును అంగీకరించి లొంగెను. అందువల్ల డీగాల్ గారియుద్ధనౌకలు రెండు లిబ్రెవిల్లెరేవులో ప్రవేశించినవి.

మధిర

గ్రంథాలయవార్షికోత్సవము

(ఒక విలేఖరి) ౯—౧౧—౪౦ న

మధిర సరస్వతిగ్రంథాలయ వార్షికోత్సవము ౯—౧౧—౪౦ తారీఖునప్రయత్నపదముగా మిర్యాల నారాయణగుప్త గారి అధ్యక్షతన జరుపబడినది. గ్రంథాలయమునకు క్రొత్తగా ఎన్నికోబడిన సభ్యుల అధ్యక్షులు వెలుగుబోలుపుల్లయ్యగారు కార్యదర్శి బొడ్డుగురువయ్యగారు.

Printed and Published by, G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press. Hyderabad Dn, Editor- S. Prathapa Reddy B. A B.L